

Način i uvjeti pod kojima OPG može obavljati trgovinu

Darko Marečić, dipl. iur.

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo može obavljati djelatnost trgovine samo kroz prodaju poljoprivrednih proizvoda proizvedenih na vlastitom gospodarstvu, a u okviru upisanih dopunskih djelatnosti, i prerađenih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te određeni neprehrambeni proizvodi. Pod kojim uvjetima i na koji način obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo može obavljati prodaju svojih poljoprivrednih i drugih proizvoda te kojih se obveza pritom mora pridržavati, pišemo u nastavku članka.

1. Uvod

Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (dalje: OPG) upisano u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (dalje: Upisnik) sukladno Zakonu o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu¹ (dalje: Zakon o OPG) i Pravilniku o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava² (dalje: Pravilnik o Upisniku OPG-ova) može obavljati prodaju proizvoda proizvedenih na svom gospodarstvu u skladu s odredbama Zakona o OPG-u, Zakona o trgovini (dalje: ZT),³ a u slučaju prodaje proizvoda na malo (potrošačima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu) i u skladu s odredbama Zakona o zaštiti potrošača (dalje: ZZP)⁴ te njihovim provedbenim pravilnicima. Prilikom prodaje proizvoda proizvedenih na svom poljoprivrednom gospodarstvu, OPG je dužan pridržavati se propisanih uvjeta i načina prodaje, kao i propisanih obveza i zabrana.

2. Pod kojim uvjetima OPG može obavljati trgovinu

Pod kojim uvjetima OPG može obavljati djelatnost trgovine propisano je čl. 5. st.1. ZT-a. Tom je odredbom propisano da, osim trgovca (pravne i fizičke osobe registrirane za kupnju i prodaju robe i/ili pružanja usluga u trgovini), djelatnost trgovine mogu, uz ostale pravne i fizičke osobe navedene u tom stavku odredbi tog stavka, između kojih između kojih je u podstavku 1. tog stavka izrijeком na-

veden i **nositelj i/ili član OPG-a upisan u Upisnik** u skladu s posebnim propisima, **kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje** na način propisan odredbom tog podstavka. Stavkom 2. istog članka, propisano je da osobe iz st.1., mogu obavljati djelatnost trgovine **ako ispunjavaju uvjete iz čl. 12. ovoga Zakona**, osim u slučaju kada se prodaja robe obavlja prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.). Odredbom čl. 12. ZT-a propisano je da za obavljanje trgovine moraju biti ispunjeni minimalni tehnički uvjeti kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina, a u slučaju prodaje hrane, opći sanitarni i zdravstveni uvjeti kojima mora udovoljiti prodajni objekt, oprema i sredstva kojima se obavlja trgovina i osobe koje neposredno posluju hranom.

ističemo...

OPG može prodavati samo poljoprivredne proizvode proizvedene na vlastitom poljoprivrednom gospodarstvu, kao i prehrambene i neprehrambene proizvode koji su proizvedeni u okviru upisane dopunske djelatnosti na poljoprivrednom gospodarstvu.

OPG ne može obavljati prodaju tuđih proizvoda (kupovati proizvode od drugih proizvođača radi njihove daljnje prodaje) nego smije prodavati isključivo proizvode koji su proizvedeni na vlastitom gospodarstvu. Jednako tako, OPG ne može proizvode OPG-a prodavati na sve zakonom predviđene načine, nego samo na propisane načine (npr. OPG ne može obavljati prodaju proizvoda u svojoj prodavaonici, robnoj kući ili trgovačkom centru, ali može na klupama i štandovima, putem kioska, prodajnog automata, pokretne prodaje).

1 Nar. nov., br. 29/18., 32/19. i 18/23.

2 Nar. nov., br. 80/23.

3 Nar. nov., br. 87/08., 116/08., 76/09.-Odl.Ust.s., 114/11., 68/13., 30/14., 32/19., 98/19., 32/20. i 33/23.

4 Nar. nov., br. 19/22. i 59/23.

Za prodaju, OPG ne mora registrirati djelatnost trgovine (upisati djelatnost trgovine u sudski odnosno obrtni registar) budući da pravo prodaje proizvoda proizvedenih na svom gospodarstvu stječe temeljem čl.5.st.1. podst.1. ZT-a (ex lege).

ističemo...

Iako OPG za prodaju proizvoda OPG-a, ne mora registrirati djelatnost trgovine, mora od nadležnog upravnog tijela ishoditi rješenje o tome da prodajni objekt, oprema i sredstva kojima obavlja prodaju, ispunjavanju propisane minimalne tehničke uvjete, osim u slučaju obavljanja prigodne prodaje.

Nadležno upravno tijelo za izdavanje rješenja o ispunjavanju propisanih minimalnih tehničkih uvjeta za prodajni objekt, opremu i sredstva kojima se obavlja prodaja proizvoda OPG-a je nadležno upravno tijelo u Gradu Zagrebu odnosno županiji u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave u području trgovine (dalje: nadležno upravno tijelo).

Ako fizička osoba poljoprivrednik želi obavljati djelatnost trgovine bez ograničenja (prodavati proizvode proizvedene na svom poljoprivrednom gospodarstvu na sve zakonom predviđene načine i/ili kupovati tuđe proizvode radi njihove daljnje prodaje i/ili pružati usluge posredovanja u djelatnosti trgovine) to može kroz neki drugi organizacijski oblik obavljanja djelatnosti trgovine (npr. osnivanjem trgovačkog društva, zadruge ili otvaranjem obrta). U protivnom, ako OPG obavlja prodaje proizvode proizvedene na svom poljoprivrednom gospodarstvu na način koji zakonom nije predviđen, ili prodaje tuđe proizvode, smatra se da obavlja neregistriranu djelatnost trgovine, što je sankcionirano odredbama ZT-a, kao i obavljanje prodaje u prodajnom objektu bez prethodno ishodenog rješenja nadležnog upravnog tijela o ispunjavanju propisanih minimalnih tehničkih uvjeta.

3. Koje proizvode OPG može prodavati

3.1. Općenito o proizvodima koje OPG može prodavati

Odredbom čl. 5. st.1. podst.1. ZT-a propisano je da OPG može obavljati prodaju svojih **poljoprivrednih proizvoda**, dok je odredbom čl. 27. st.1. Zakona o OPG-u propisano da OPG može obavljati prodaju **vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda** proizvedenih na svom poljoprivrednom gospodarstvu. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u odgovoru na postavljeno pitanje broj 3159 objavljenom na mrežnoj stranici tog Ministarstva u rubrici „Pitanja i odgovori“⁵, između ostalog, navodi slijedeće: „... Na OPG-u, sukladno članku 27. Zakona o OPG-u, mogu se prodavati svi prehrambeni proizvodi koje OPG proizvode u sklopu registrirane dopunske djelatnosti. Također, ako OPG ima registriranu dopunsku djelatnost proizvodnje neprehrambenih proizvoda i predmeta opće uporabe, može navedene neprehrambene proizvode i predmete opće uporabe prodavati sukladno čl. 27. Zakona o OPG-u“.

Stoga, OPG može obavljati prodaju ne samo poljoprivrednih proizvoda iz onih sektora poljoprivredne proizvodnje čija je proizvodnja upisan u Upisnik (npr. u sektoru: bilinogojstva, pšenicu, ječam, kukuruz i druge žitarice; u sektoru voćarstva i povrtlarstva, svježe

voće i povrće; u sektoru govedarstva, meso zaklane stoke, sirovo mlijeko), uključujući i prvi stupanj njihove prerade (npr. narezane kriške lubenica i/ili dinja, orah očišćeno od jezgre) nego i u okviru upisane dopunske djelatnosti, prerađene poljoprivredne proizvode u prehrambene proizvode odnosno hranu (npr. džemove, sir, vrhnje, suhomesnate proizvode, pekarske proizvode) ili prerađene u neprehrambene proizvode koji nisu namijenjeni prehrani ljudi (npr. ulja i masti od aromatičnog i/ili industrijskog bilja, bio gnojiva dobivena preradom biljnog ili životinjskog otpada), kao i predmete opće uporabe i druge neprehrambene proizvode povezane s tradicijskim zanimanjima.

Dodajemo da Samooskrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)⁶ smije obavljati prodaju samo vlastitih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju (uključujući prvi stupanj njihove prerade), ali ne i poljoprivredne proizvode u prerađenom stanju, odnosno prehrambene proizvode, predmete opće uporabe i druge neprehrambene proizvode, uključujući proizvode akvakulture i božićna drvca, osim ako na dobrovoljnoj osnovi odabere organizacijski oblik OPG-a s pripadajućom dopunskom djelatnosti jer tijekom kalendarke godine namjerava ostvariti ekonomsku veličinu poljoprivrednog gospodarstava (EVPG) veću od iznos od 3.000 €, ili nositelj SOPG-a postane obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit.

3.2. Posebno o proizvodima koje OPG može prodavati

Koje proizvode OPG može prodavati ovisi od statusa OPG-a upisanog u Upisniku.

3.2.1. OPG za proizvodnju

ističemo...

OPG-a za proizvodnju može prodavati samo **vlastite poljoprivredne proizvode u neprerađenom stanju**.

Poljoprivrednim proizvodima u skladu s odredbom čl. 3. st.1. toč. i) ZP-a, smatraju se proizvodi iz Priloga I. Ugovora o funkcioniranju EU, osim proizvoda ribarstva i akvakulture.

Neprerađeni poljoprivredni proizvodi obuhvaćaju proizvode tla i stočarstva koji nisu podvrgnuti višem stupnju prerade. Primjerice: **a)–neprerađeni biljni proizvodi** su: ratarski usjevi (pšenica, kukuruz, ječam, raž, proso i dr.); industrijsko bilje (šećerna repa, duhan, uljna repica, soja, suncokret, cikorija, lan, mak, hmelj i dr.); krmno bilje (sijeno, trava, lupina, krmna repica i dr.); ljekovito, začinsko i aromatično bilje (kamilica, smilje, lavanda, anis, kopar, lovor, koprija, stevija i dr.); svježe povrće (dinje, lubenice, rajčica, paprika, krastavci, luk, mrkva, kupus, salata, grašak, krumpir, šparoga, jagoda i dr.); voće (jabuka, kruška, šljiva, trešnja, kivi, malina, grožđe, masline i dr.); **b)–neprerađeni stočarski proizvodi** su: živa stoka i svježe meso zaklanih životinja (trupovi i polovice teladi, junadi, ostalih goveda, prasadi, ovaca, koza, konja i magaraca, kunića, jelena, nojeva, kokoši, pilića te ostale peradi), med (ako nije dodatno obrađen); proizvodi životinjskog podrijetla (kravlje, ovčje i kozje sirovo mlijeko, vuna, konzumna jaja dr.).

⁶ Samooskrbno poljoprivredno gospodarstvo je fizička osoba poljoprivrednik koja se za osobne potrebe bavi poljoprivredom u okviru korištenja prirodnih bogatstava zemlje i prodajom odnosno zamjenom od tih djelatnosti dobivenih proizvoda u neprerađenom stanju, a temelji se na korištenju vlastitih i/ili unajmljenih proizvodnih resursa te na radu, uključujući prodaju, znanju i vještinama članova kućanstva i ekonomska veličina gospodarstva je manja ili jednaka iznosu od 3.000 eura

⁵ <https://pitanja.mps.hr/odgovori>

Poljoprivredni proizvodi smatraju se neprerađenim i kada su podvrgnuti prvom stupnju njihove prerade odnosno ako su podijeljeni, razdvojeni, odrezani, razrezani na kriške, očišćeni od kostiju, kosani, oguljeni, usitnjeni, isjeckani, očišćeni, narezani, oljušteni, samljeveni, rashlađeni, zamrznuti, duboko zamrznuti ili odmrznuti (npr. šljive bez koštica, jezgra badema, lješnjaka, oraha, očišćene koštice, oljušteni kukuruz, narezano sirovo zelje).

3.2.2. OPG za proizvodnju i preradu

OPG-a za proizvodnju i preradu **uz prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda**, može prodavati **vlastito proizvedene poljoprivredne proizvode u neprerađenom i prerađenom stanju te prehrambene proizvode**, uz uvjet da u Upisniku ima upisanu dopunsku djelatnost proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na OPG-u, kao i **vlastite prehrambene proizvode i predmete opće uporabe, uključujući i kozmetičke proizvode**, uz uvjet da u Upisniku ima upisanu dopunsku djelatnost proizvodnje predmeta opće uporabe i/ili prehrambenih proizvoda na OPG-u.

Prerađeni poljoprivredni odnosno prehrambeni proizvodi su proizvodi (hrana) koji nastaju preradom neprerađenih proizvoda odnosno djelovanjem na neprerađene poljoprivredne proizvode tako da se bitno mijenja početni proizvode, a što uključuje pojedine procese obrade za dobivanje takvih proizvoda kao što su zagrijavanje, dimljenje, soljenje, prešanje i dr.) s time da mogu sadržavati i sastojke koji su potrebni za njihovu proizvodnju ili kako bi im dali posebne značajke. Primjerice, **a) prerađeni poljoprivredni i prehrambeni proizvodi biljne proizvodnje** su: maslinovo ulje, komina, vino, mošt, rakija, likeri i ostala alkoholna pića, pivo, ocat, grožđice, džemovi, prirodni voćni ili groždani sokovi, sirupi, biljna ulja, brašno, kruh, kolači, tjestenine, ušećereno, sušeno, zamrznuto i konzervirano voće i povrće, ušećerena kora agruma i sl., proizvodi od gljiva, čajevi te eterična ulja i dr., **b) prerađeni poljoprivredni i prehrambeni proizvodi životinjskog podrijetla** su: med; proizvodi od kravljeg, ovčjeg, kozjeg, magarećeg mlijeka i dr. (meki, polutvrđi i tvrdi sirevi, zatim sirutka, maslac, fermentirani mliječni proizvodi kao što je jogurt, kefir, kiselo mlijeko i dr.); mesne prerađevine (svježe meso, toplinski obrađeni i neobrađeni mesni proizvodi, uključujući trajne suhomesnate proizvode, polutrajne i trajne kobasice, i druge prerađevine kao što su čvarci, topljena životinjska mast i dr.).

U okviru dopunske djelatnosti **proizvodnje prehrambenih proizvoda**, OPG može proizvoditi i prerađivati poljoprivredne proizvode u prehrambene proizvode (npr. lavandu preraditi u eterična ulja, masline preraditi u kozmetičke proizvode, bio gnojiva prerađivati u gnojiva, biomasu preraditi u pelete) i/ili proizvoditi prehrambene proizvode povezane s tradicijskim djelatnostima od: drva i pluta od vlastite sirovine (npr. izrada bačava, kaca, vjedara, zaprežnih kola, drvenih alata, tradicijskog namještaja, košnica i opreme u pčelarstvu.); slame i drugih pletarskih materijala kao što je vrbovo pruće, rafija, bambus, trska i dr.; konca i vune (npr. pleteni, vezeni i čipkarski proizvodi); od pčelinjeg voska (npr. sapuni) i/ili eteričnih ulja. U prehrambene proizvode koje OPG može prodavati ako se proizvode u okviru upisane dopunske djelatnosti spada i: cvijeće, ukrasno bilje (ukrasno drveće, ukrasno grmlje, lukovičasto i gomoljasto ukrasno bilje, sobno bilje, rezano cvijeće i ukrasno bilje za aranžmane i dr.); sjeme i sadni materijal (sjeme za: povrće, cvijeće, ukrasno bilje te presadnice i sadni materijal); rukotvorine, suvenirni od kamena, gline, stakla, tkanine i drugih materijala povezanih s tradicijskim djelatnostima i zanimanjima. U **predmete opće uporabe** spadaju materijali i predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom ili vodom za

ljudsku potrošnju (npr. predmeti od raznih materijala za spremanje hrane), predmeti široke potrošnje (posuđe, pribor i dječje igračke od raznog materijala, određeni predmeti i sredstva koja pri uporabi dolaze u neposredan dodir s kožom, kao što je nakit i imitacija nakita) te kozmetički proizvodi (npr. kreme od biljnih pripravaka i eteričnih ulja i/ili pčelinjeg voska).

3.2.3. OPG za proizvodnju i usluge i OPG za proizvodnju, preradu i usluge

ističemo...

OPG-a za proizvodnju i usluge, **uz prodaju poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju, može poljoprivredne proizvode prerađivati i u prerađenom stanju prodavati**, te prodavati **ostale prehrambene i prehrambene proizvode**, uključujući i **proizvode iz vlastite akvakulture** (kontroliranog uzgoja riba i drugih vodenih organizama) te **božićna drvca**, ako njihovu proizvodnju ima upisanu ako dopunsku djelatnost pružanja ostalih sadržaja i aktivnosti na OPG-u

3.3. Upis proizvodnje proizvoda iz dopunske djelatnosti u Upisnik

OPG koji, uz obavljanje prodaje poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju (uključujući prvi stupanj njihove prerade) namjerava prodavati i prerađene poljoprivredne proizvode u prehrambene ili prehrambene proizvode odnosno proizvoditi prehrambene i prehrambene proizvode (uključujući predmete opće uporabe, proizvode akvakulture i/ili božićna drvca) povezana s tradicijskim djelatnostima i zanimanjima na OPG-u, mora njihovu proizvodnju upisati kao dopunsku djelatnost u Upisnik. Upis se obavlja odabirom odgovarajuće brojčane oznake (šifre) pod kojom je određena dopunska djelatnost upisana u Prilogu VI. Pravilnika o Upisniku OPG-ova („Detaljan pregled dopunskih djelatnosti koji se mogu obavljati na OPG-u, s popisom zanimanja tradicijskih djelatnosti“). Tijekom obavljanja djelatnosti, OPG može mijenjati prethodno upisane dopunske djelatnosti (brisati upisane, upisivati nove). Drugim riječima, da bi određene prehrambene i prehrambene proizvode OPG mogao prodavati, njihova proizvodnja prethodno mora biti upisana u Upisniku sukladno Prilogu VI. navedenog Pravilnika. Na primjer, proizvodnja rakije, upisuje se pod oznakom: „1.1.7. *Proizvodnja rakije*“; proizvodnja vina od grožđa, pod oznakom: 1.1.4. „*Proizvodnja vina od grožđa*“; prerada mlijeka, pod oznakom: 1.2.1. „*Prerada mlijeka*“; prerada mesa, pod oznakom: 1.2.2. „*Prerada mesa*“; proizvodnja džemova upisuje se pod oznakom: 2.3.7. „*Proizvodnja džemova*“; proizvodnja tjestenine, pod oznakom: 1.2.12. „*Proizvodnja tjestenine*“; proizvodnja predmeta opće uporabe, pod oznakom: 2.5. „*Proizvodnja predmeta opće uporabe*“; uzgoj riba, pod oznakom 5.6.1. „*Akvakultura (kontrolirani uzgoj riba i drugih vodenih organizama)*“; uzgoj ukrasnog bilja, uključujući i uzgoj božićnih drvca, pod oznakom: 5.7. „*Uzgoj ostalih nespomenutih biljnih vrsta*“.

OPG-ovi koji svoje poljoprivredne i druge proizvode koje proizvode u okviru upisanih dopunskih djelatnosti na svom gospodarstvu nude na prodaju i prodaju na malo putem interneta, obvezni su u Upisnik OPG-ova dodatno upisati i dopunsku djelatnost pod oznakom šifre 3.9. „*Usluga informacijskog društva*.“

4. Na koje načine OPG može prodavati svoje proizvode

Sukladno čl. 5. st.1. podst.1. ZT-a i čl. 27. st. 2. Zakona o OPG-u OPG može proizvode proizvedene na svom poljoprivrednom gospodarstvu prodavati: **a) na veliko**—registriranim fizičkim i pravnim osobama koje neposredno otkupljuju poljoprivredne proizvode za preradu (prerađivačima) ili za daljnju prodaju (veletrgovcima) i to: neposredno na OPG-u; na mjestima organiziranog otkupa (otkupne stanice, otkupna skladišta i dr.); na tržnicama na veliko; i izravnom prodajom maloprodajnim objektima koji izravno opskrbljuju krajnjeg potrošača (trgovcima na malo), uključujući i ugostiteljske objekte; i **b) na malo**—izravnom prodajom kroz kratke lance opskrbe krajnjih potrošača, prodajom izvan prodavaonica i to: na štandovima i klupama na tržnicama na malo; na štandovima i klupama izvan tržnica na malo (javno prometnim i privatnim površinama); na štandovima i klupama unutar trgovačkih centara, ustanova i sl.; putem kioska na OPG-u i na prostorima izvan tržnica na malo; pokretnom prodajom (putem motornog vozila, plovila, kolica); na daljinu (TV prodajom, prodajom putem telefona, kataloga i putem interneta); putem prodajnog automata; prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe, manifestacije i dr.); u objektima na OPG-u.

5. Tko na OPG-u može obavljati prodaju proizvoda OPG-a

Tko sve može prodavati proizvode OPG-a propisano je čl. 5.st.1. podst.1. ZT-a i čl. 27. st.1. Zakona o OPG-u.

ističemo...

Prodaju proizvoda proizvedenih na OPG-u mogu prodavati nositelj OPG-a, članovi OPG, članovi obiteljskog kućanstva i radnici na OPG-u.

Nositelj OPG-a je član OPG-a koji je u tom svojstvu i upisan u Upisnik, koji je nositelja prava i obveza OPG-a, a ujedno i odgovorna osoba koja predstavlja i upravlja OPG-om. **Članovi OPG-a** su punoljetne i poslovno sposobne fizičke osobe koji su članovi kućanstva (ili članovi obitelji u slučaju zajedničkog OPG-a) te su kao članovi OPG-a upisani u Upisnik. **Članovi obiteljskog kućanstva** uključuju bračne i izvanbračne drugove, osobe u formalnom i neformalnom životnom partnerstvu, kao i njihova djeca, kao i druge osobe koje zajedno žive u istom kućanstvu, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih. Članovi obiteljskog kućanstva mogu nositelju OPG-a pomagati u obavljanju svih poslova gospodarskih djelatnosti poljoprivrede, pomoćnih i dopunskih djelatnosti, uključujući i prodaju, i to bez zasnivanja radnog odnosa. Ostali članovi obitelji⁷ ne mogu prodavati proizvode OPG-a (osim kod zajedničkog OPG-a).⁸ **Radnik na OPG-u** je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja određene poslove na OPG-u, odnosno koja je s nositeljem OPG-a kao poslodavcem sklopila ugovor o radu na neodređeno ili određeno vrijeme sukladno Zakonu o radu⁹ ili je kao sezonski radnik (nezaposlena osoba, korisnik mirovine ili tražitelj zaposlenja) sklo-

7 Koje se osobe smatraju članovima obitelji, propisano je u čl.5. podst.h) Zakona o OPG-u.

8 Zajednički OPG mogu osnovati dvije ili više fizičkih osoba koje su obiteljski povezane, a ne žive u istom obiteljskom kućanstvu, radi učinkovitijeg obavljanja gospodarske djelatnosti poljoprivrede, pri čemu svoje međusobne odnose uređuju ugovorom o ortaštvu.

9 Nar. nov., br. 93/14., 127/17., 98/19., 151/22. i 64/23. – Odl. Ust.s.

pio ugovor o sezonskom radu za obavljanje privremenih odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi (uključujući i prodaju sezonskih poljoprivrednih proizvoda) za svaki radni dan, predajom i prihvatom vrijednosnih kupona te njegovim evidentiranjem na propisanom obrascu ugovora o sezonskom radu u poljoprivredi, sukladno Zakonu o tržištu rada.¹⁰

Dodajemo, da poljoprivredne proizvode u neprerađenom stanju proizvedene na OPG-i mogu prodavati samo nositelj SOPG-a i članovi njegovog kućanstva.

6. Minimalni tehnički uvjeti za prodajne objekte OPG-a

6.1. Općenito o ispunjavanju minimalnih tehničkih i drugih propisanih uvjeta

Odredbom čl. 5. st.2. ZT-a propisano je da pravne i fizičke osobe iz st.1. ovoga članka mogu obavljati djelatnost trgovine odnosno prodaje robe, ako ispunjava uvjete iz čl. 12. ovoga Zakona. Odbrom čl. 12. ZT-a propisano je da za obavljanje moraju biti ispunjeni **minimalni tehnički uvjeti** kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja trgovina (prodaja) te drugi uvjeti propisani posebnim propisom s obzirom na oblik i način obavljanja trgovine, a u slučaju prodaje prehrambenih proizvoda, i **opći sanitarni i zdravstveni uvjeti te uvjeti sukladni propisima o hrani** kojima moraju udovoljavati prodajni objekti, oprema, sredstva i osobe koje neposredno posluju s robom koja može utjecati na zdravlje ljudi, sukladno posebnim propisima. Navedene odredbe primjenjuju se i na OPG kada proizvode proizvedene na svom gospodarstvu prodaje na zakonom predviđene načine. Minimalni tehnički uvjeti za prodajne objekte, opremu i sredstva kojima se obavlja djelatnost trgovine (prodaje) kao i uvjeti za prodaju izvan prodavaonica, propisani su Pravilnikom o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva u prodajnim objektima i uvjetima za prodaju robe izvan prodavaonica (dalje: Pravilnik o MTU).¹¹

ističemo...

Ako OPG prodaje proizvode OPG-a na klupama i štandovima na prostorima tržnica na veliko i/ili na malo, ili unutar trgovačkih centara, ustanova i sl., kao ina mjestu i za vrijeme održavanja prigodne prodaje koje OPG nije organizator, tada se obveza ispunjavanja propisanih minimalnih tehničkih uvjeta odnosi samo na prodajne klupe, štandove i kioske putem kojih OPG obavlja prodaju, a ne i na prostor tržnice, trgovačkog centra, ustanove i sl.

6.2. Minimalni tehnički uvjeti za pojedine prodajne objekte OPG-a

U nastavku dajemo prikaz bitnih odredbi Pravilnika o MTU koji se odnose na prodajne objekt putem kojih OPG obavlja prodaju proizvoda OPG-a.

10 Nar. nov., br. 118/18., 32/10., 18/22., 156/23. i 153/24.

11 Nar. nov., br. 66/09., 108/09., 8/10. i 108/14.

6.2.1. Prodajni štandovi i prodajne klupe

Štandovi i klupe su prodajni objekti, najčešće izrađeni od drva, a mogu od drugog materijala (plastika, lim) na koju se izlaže roba koja se prodaje. Štandovi i klupe moraju biti stabilni te imati površinu dovoljno prostranu da se na istoj može nesmetano izlagati roba namijenjena prodaji. Za razliku od klupa, štandovi su natkriveni, a mogu imati ugrađene prostore za smještaj tj. čuvanje robe. Prodajni štand ima police ili prostore za odlaganje robe, a može biti natkriven. Ako se na štandu ili klupi prodaje hrana u rasutom stanju, tada je potrebno osigurati zakonito mjerilo (vagu) koja mora biti postavljena na način da je potrošaču vidljiva izmjena količina hrane koju kupuje. Na štandovima i klupama uglavnom se obavlja prodaja robe tržišicama na malo,¹² izvan tržišnica na malo (na javno-prometnim površinama i površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine kao što je prostor OPG-a), unutar trgovačkih centara,¹³ ustanova i sl. i na mjestima održavanja prigodne prodaje.

6.2.2. Prodajni kiosk

Kiosk je prodajni prostor u kojem se prodaja proizvoda obavlja kroz odgovarajući otvor na kiosku bez ulaska kupca u prodajni prostor. Kiosk se može postaviti na javnoj površini ali i na privatnoj površini (npr. na prostoru OPG-a). Površina kioska ne smije biti manja od 6 m², osim prodajne površine kioska u kojemu se ne priprema hrana, u kom slučaju ista ne smije biti manja od 3,5 m². Ako se u kiosku prodaje nepretpakirana hrana (hrana u rasutom stanju), potreban je odgovarajući dovod tople i hladne vode i praonik za ruke, pri čemu oprema za pranje ruku osoblja koje rukuje tom hranom, mora imati slavine koje sprječavaju širenje kontaminacije. Za kiosk gotove konstrukcije tlocrtna površina do 15 m² ako se postavlja na javnoj površini u skladu s odlukom predstavničkog tijela općine/grada nije potrebno ishoditi građevinsku i uporabnu dozvolu nego se isti postavlja u skladu s tipskim projektom (u protivnom, ako se kiosk postavlja na privatnoj površini, potrebno je ishoditi građevnu i uporabnu dozvolu).¹⁴ Kiosk mora imati osigurane prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe na udaljenosti od najviše 100 m od kioska (npr. postavljanjem kemijskog zahoda ili korištenje sanitarnog prostora u drugom poslovnom objektu odnosno prostoru, temeljem sklopljenog ugovora/sporazuma). Dodajemo da je odredbom čl. 37.st.2. Pravilnika o vinarstvu¹⁵ propisano je da je OPG-u proizvođaču vina dozvoljena prodaja mošta ili vina na vlastitom prodajnom kiosku gospodarstva.

6.2.3. Prodajni automat

Prodajni automat je aparat putem kojeg kupac ostvaruje kupnju proizvoda na način da se ubaci u za to predviđen otvor na aparatu novac, žeton ili posebna kartica. Putem prodajnih automata OPG može prodavati pretpakiranu i nepretpakiranu hranu (npr. uljemat, jajomat, mljekomat, vinomat) uz uvjet da su ispunjeni uvjeti za stavljanje hrane u prodaju putem automata sukladno propisima o higijeni

12 Tržišnica na malo je otvoren ili zatvoren posebno uređen, opremljen i organiziran poslovno-prodajni prostor i/ili zgrade, s pratećom infrastrukturom u kojem se prema unaprijed određenim pravilima tržišnog reda i uz naplatu prodajnih prostora obavlja izravna prodaja hranom i ostalim proizvodima ako su ispunjeni uvjeti za njihovu prodaju sukladno odredbama posebnih propisa.

13 Trgovački centar je objekt u kojemu se nalaze različite vrste prodavaonica (specijalizirane prodavaonice, samoposlužne, robne kuće i sl.), a mogu se nalaziti i drugi sadržaji kao što su npr. poslovne banake, poštanski uredi, ugostiteljski objekti, objekti za slobodno vrijeme te ostalo, a čija površina prodajnog prostora najmanje 3.000 m².

14 Detaljnije u Pravilniku o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (Nar. nov. br. 112/17., 34/18., 36/19., 31/20., 74/22. i 155/23.).

15 Nar. nov., br. 81/22., 75/23., 81/23.-ispr. i 82/24.

hrane. Sam način prodaje putem prodajnih automata obavlja se sukladno tehničkim uvjetima i opremljenosti automata ovisno o vrsti proizvoda. OPG koji obavlja prodaju putem automata mora osigurati ispravno funkcioniranje istog. OPG na automatu treba vidno istaknuti naziv OPG-a, kao i uputu za način korištenja automata za kupnju proizvoda. Proizvodi koji se prodaju putem automata moraju imati istaknute prodajne cijene te propisno označeni. Prodajni automati podliježu obvezi fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih aparata (osim obveze ispostavljanja računova) u skladu s odredbama Zakona o fiskalizaciji¹⁶ i Pravilnikom o fiskalizaciji u prometu gotovinom¹⁷ (radi provedbe postupka fiskalizacije prodaje, obvezni su od Financijske agencije (FINA-e) nabaviti produkcijski aplikativni certifikat za fiskalizaciju), a na svakom prodajnom automatu mora se istaknuti obavijest o fiskalizaciji prodaje putem samoposlužnih uređaja u sadržaju propisanom čl. 39.a st.2. Pravilnika o fiskalizaciji u prometu gotovinom¹⁸ te podatak o dodijeljenom ISU (Identifikator samoposlužnog uređaja), koji dodjeljuje mjesno nadležna Porezna uprava. Dodajemo da je odredbom čl. 38. st. 4. Pravilnika o vinarstvu propisano da svako punjenje vinomata mora biti evidentirano u ulaznim i izlaznim registrima koji se vode sukladno čl. 11. istog Pravilnika.

6.2.4. Pokretna prodaja

Pokretna prodaja podrazumijeva prodaju bez stalnog prodajnog mjesta, koja se može realizirati putem posebno uređenog i opremljenog vozila za prodaju robe, putem kolica koja se prevoze od mjesta do mjesta te putem plovnog objekta koji je opremljen za prodaju odgovarajuće robe. Prodajno motorno vozilo, kao i plovni objekt namijenjeno pokretnoj prodaji, mora biti tehnički ispravno te ispunjavati uvjete propisane zakonima kojima se uređuje cestovni prijevoz i plovidba. Za korištenje teretnog motornog vozila čija najveća dopuštena masa prelazi 3 500 kg u svrhu obavljanja pokretne prodaje, OPG mora ispunjavati uvjete sukladno propisima kojima se uređuje prijevoz u cestovnom prometu.¹⁹

6.2.5. Skladište na OPG-u

Odredbom čl. 39. Pravilnika o MTU propisano je da za prodaju robe na štandovima i klupama izvan tržišnica, u kioskima, putem automata, interneta i prodajom na daljinu putem drugih sredstava za daljinsku komunikaciju (npr. putem TV-a, radio programa, kataloga) gdje se proizvodi dostavljaju kupcu putem pošte, trgovac (o ovom slučaju OPG) mora osigurati odgovarajuće skladištenje robe koju prodaje odnosno nudi izvan prodavaonice i robom rukovati na način kojim se osigurava očuvanje njezine kakvoće.

16 Nar. nov. br. 89/25.

17 Nar. nov., br. 146/12., 46/17., 70/20., 1/21., 144/21., 152/22., 125/22. i 1/24.

18 U obavijesti se navodi: „POZOR! Prema Zakonu o fiskalizaciji u prometu gotovinom svaki samoposlužni uređaj mora provoditi fiskalizaciju prodaje putem samoposlužnog uređaja. Nefiskaliziranje prodaje putem samoposlužnog uređaja kažnjivo je po Zakonu. Ministarstvo financija, Porezne uprave“

19 Prijevoz u cestovnom prometu uređen je Zakonom o prijevozu u cestovnom prometu (Nar. nov., br. 41/18., 30/21., 89/21.-Odl. Ust.s., 114/22. i 136/24.) i njegovim provedbenim pravilnicima od kojih ističemo Pravilnik o posebnim uvjetima za vozila kojima se obavlja javni cestovni prijevoz i prijevoz za vlastite potrebe (Nar. nov., br. 50/18., 56/19., 107/20., 127/21- Odl.Ust.s., 147/21., 71/22., 154/24. i 86/25.). Navedeni propisi primjenjuju se na teretno motorno vozilo kojima se obavlja (i) prijevoz za vlastite potrebe čija dopuštena masa prelazi 3.500 kg. U tom slučaju potrebno je od nadležnog upravnog tijela u Zagrebu odnosno županiji u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave u cestovnom prometu ishoditi Prijavu prijevoza za vlastite potrebe, a teretno motorno vozilo mora imati na vanjskim vratima vidljivo istaknut natpis „Prijevoz za vlastite potrebe“, a na vanjskim bočnim stranama vozila, istaknut naziv OPG-a, uključujući i OIB OPG-a (navedeni podaci moraju odgovarati Prijavi prijevoza za vlastite potrebe, a visina slova ne smije biti manja od 30 mm).

Skladište mora imati površinu skladišnog prostora najmanje od 6 m². Najmanja svjetla visina (od završne obrade poda do završne obrade stropa) mora iznositi 2,8 m, a iznimno i manje, ali ne manje od 2,2 m, uz uvjet da je ta iznimka u skladu s posebnim propisom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara,²⁰ ako se skladište ili prodajni objekt nalazi u nepokretnom kulturnom dobru.

6.3. Obveza ishođenja rješenja o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta

Ispunjavanje minimalnih tehničkih i drugih propisani uvjeta kojima mora udovoljiti prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja prodaja (npr. vage, rashladne vitrine i dr.), na zahtjev nositelja OPG-a, rješenjem utvrđuje nadležno upravno tijelo prema sjedištu prodajnog objekta.

Obveza ishođenja rješenja odnosi se na prodajnu klupu/štanu, kiosk, pokretno vozilo i prodajni automat, a ne i skladište na OPG-u u kojem se skladište proizvodi namijenjeni prodaji. Ali, ako se u skladištu skladište prehrambeni proizvodi, skladište mora ispunjavati uvjete potrebne za očuvanje kvalitete i zdravstvene ispravnosti hrane sukladno propisima o higijeni hrani, a u slučaju kada OPG zapošljava radnike, skladište (bez obzira na vrstu proizvoda koji se u istom skladištu) mora ispunjavati i uvjete sukladno propisima kojima se uređuje zaštita na radu²¹

ističemo...

OPG ne može započeti obavljati prodaju svojih proizvoda izvan prodavaonice prije nego što nadležno upravno tijelo izda rješenje da prodajni objekt, oprema i sredstva pomoću kojih se obavlja prodaja ispunjava propisane uvjete, osim u slučaju prigodne prodaje.

Prigodna prodaja je povremena prodaja izvan prodavaonica organizirana u sklopu sajмова, priredaba i izložbi, na kojoj je dopuštena prodaja samo proizvoda i robe koji su predmet i svrha organiziranja spomenutih manifestacija i koja može trajati najduže do 60 dana u tijeku jedne kalendarske godine, neovisno o remenu održavanja manifestacije. U slučaju prodaje prehrambenih proizvoda (hrane), prigodna prodaja se mora obavljati sukladno propisima o hrani.²²

ističemo...

Iznimno, novo rješenje nije potrebno ishoditi za prodajni objekt u kojem OPG nastavlja obavljati prodaju svojih proizvoda, ako je za isti rješenje ishodio prethodni prodavatelj (trgovac ili OPG), a u međuvremenu nije došlo do bitnih izmjena prodajnog objekta, opreme i sredstva pomoću kojih se obavlja djelatnost trgovine (prodaje) i ne radi se o nastavku prodaje robe opasne po život i zdravlje ljudi, životinja te prirodu i okoliš.

20 Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Nar. nov., br. 145/24.).

21 Zakon o zaštiti na radu (Nar. nov., br. 71/14., 118/14.-ispr., 154/14., 94/18. i 96/18.) i Pravilnik o zaštiti na radu za radna mjesta (Nar. nov., br. 105/20.).

22 Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (Nar. nov., br. 83/22), Uredba (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29.4.2004. o higijeni hrane, Uredba (E) br. 853/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 19.4.2004. o utvrđivanju određenih higijenskih pravila za hranu životinjskog podrijetla, i dr.

OPG ne mora ishoditi rješenje za obavljanje prodaje robe na štandovima i klupama na tržnicama na malo i na veliko, budući da je obveza ishođenja rješenja na pravnoj ili fizičkoj osobi koja upravlja tržnicom, kao niti u slučaju prodaje na daljinu (npr. putem interneta) ako svoje proizvode isporučuje iz proizvodnog prostora ili skladišta na OPG-u, ili iz postojećeg kioska za koji je već ishođeno rješenje.

7. Posebni uvjeti za pojedine načine prodaje

7.1. Opći sanitarni i zdravstveni uvjeti te uvjeti sukladno propisima o hrani

U slučaju prodaje hrane, opći sanitarni uvjeti koji se odnose na prodajne objekte, opremu i sredstva kojima OPG obavlja prodaju te prodajno osoblje, primjenjuju se uvjeti propisani Prilogom III. Uredbom (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i vijeća od 29.4.2004. o higijeni hrane (Poglavlje 1. za kiosk i skladište gotovih proizvoda na OPG-u, Poglavlje 3. za štandove i klupe, pokretnu prodaju i prodajne automate i Poglavlje XIII. za prodajno osoblje).

Prostorije **kioska i skladišta na OPG-u** moraju biti čiste, održavane i u dobrom stanju. OPG mora: prostorije redovito čistiti, a po potrebi dezinficirati; poduzeti mjere zaštite radi sprječavanja ili smanjivanja kontaminacije putem zraka te sprječavanja nakupljanja prljavštine, doticaja s otrovnim materijalima, unošenja čestica u hranu i stvaranja kondenzacije ili neželjene plijesni na površinama, kao i mjere za suzbijanje štetnika; osigurati sanitarne prostorije za prodajno osoblje sa zahodskom školjkom na ispiranje, umivaonikom s tekućom toplom i hladnom vodom (na OPG-u odnosno putem sklopljenog ugovora u drugom objektu u blizini kioska); osigurati odgovarajuću prirodnu ili umjetnu izmjenu zraka te prirodno i/ili umjetno osvjetljenje. Unutarnji **prostor pokretnog vozila (i plovila)** putem kojih OPG obavlja prodaju, mora biti čist i zaštićen od vanjskih štetnih utjecaja (prašine, kiše, snijega), glodavaca i insekata, a hrana u istima mora biti smještena na način da se priječi križna kontaminacija s drugim proizvodima (ne smije biti smještena uz robu čija svojstva mogu štetno djelovati na hranu). **Prodajna klupa ili štand** moraju imati površinu ravnu i glatku kako bi se mogla lako čistiti i održavati. Hrana koja se prodaje na štandovima i klupama mora biti zaštićena od insekata prašine, ispušnih plinova motornih vozila i atmosferskih utjecaja (kiše, snijega, sunca), a ukoliko se prodaje lako pokvarljiva hrana, mora se osigurati rashladna vitrina. Veći proizvodi (npr. lubenice, svježi kupus, krumpir i dr.) ne smije biti smještena izravno na pod, nego na drvenom ili od drugog materijala izrađenom podestu (podlošku), niti takvi proizvodi smiju biti smješteni neposredno uz robu čija svojstva mogu štetno djelovati na hranu.

Ako se u prodajnom objektu prodaje odnosno u skladištu na OPG-u skladišti lako pokvarljiva hrana (npr. svježi i suhi sirevi, vrhnje, jaja), OPG mora osigurati adekvatne uvjete za čuvanje hrane pri kontroliranim temperaturama (npr. osigurati rashladne vitrine i/ili ormare) i njihovu zaštitu od vanjskih štetnih utjecaja (prašine, atmosferskih utjecaja, glodavaca, insekata).

OPG koji prodaje hranu proizvodnu na svom gospodarstvu, obvezan je sukladno Zakonu o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu²³ Pravilniku o detaljnim pravilima uspostave sustava i postupaka temeljenih na načelima HACCP sustava²⁴ uspostaviti sustav i postupke temeljene na načelima HACCP sustava²⁵ primjenom

23 Nar. nov., br. 83/22.

24 Nar. nov., br. 124/25.

25 HACCP (engl. Hazard Analysis and Critical Control Point) je sustav kontrole koji omogućava identifikaciju, procjenu i uspostavu kontrole nad kemijskim,

preduvjetnih programa²⁶ (npr. provoditi zbrinjavanje otpada i nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi; provoditi kontrolu štetnika; postupke pranja, čišćenja i dezinfekcije prostorija i opreme; održavati kontrolu hladnog lanca; održavati osobnu higijenu i edukaciju osoba koji rukuju hranom) te te voditi dokumentaciju i evidencije o uspostavi i provedbi preduvjetnih programa.

Zdravstveni uvjeti koji se odnose na osobe koje prodaju hranu propisani su i odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti²⁷ i njegovim provedbenim pravilnicima.²⁸ Prema ovom Zakonu, osobe koje sudjeluju u proizvodnji, prometu i usluživanju hrane: a) ako tijekom svog rada na tim poslovima dolaze u neposredan dodir s hranom (posluju s hranom u nepretpakiranom stanju odnosno s hranom u rinfuzi), podliježu zdravstvenom nadzoru, koji obuhvaća zdravstveni pregled prije stupanja u radni odnos te povremene pregled tijekom radnog odnosa (na kliconoštvo svakih godinu dana; i b) moraju imati potrebna znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane i osobnoj higijeni hrane (tzv. tečaj higijenskog minimuma) u koju svrhu moraju položiti tečaj prije početka rada te isti obnavljati svakih 5 godina. Zdravstveni pregledi obavljaju se u zavodima za javno zdravstvo grada Zagreba i u županijama, koji provodi i tečajeve higijenskog minimuma. Obavljeni zdravstveni pregled potvrđuje se u sanitarnoj knjižnici osobe koja je bila podvrgnuta pregledu, a o položenom tečaju higijenskog minimuma, izdaje se potvrda.

7.2. Uvjeti za prodaju roba na otvorenim prostorima (površinama)

Na kojim se otvorenim prostorima odnosno površinama i uz koje uvjete može obavljati prodaja robe potrošačima kada se ista obavlja na štandovima i klupama izvan tržnica na malo, putem kioska i prodajnih automata te prigodnom prodajom, propisano je čl. 10. st.3. ZT-a u odnosu na javno prometne površine (ulice, trgove, parkove, pothodnike, plaže), a st.5. istog članka, u odnosu na površine koje imaju pristup s javno prometne površine (privatne površine). Posjedovanje robe komercijalnog karaktera na mjestima na kojima se može prigodno trgovati i na drugim mjestima na kojima se stvarno obavlja trgovina, smatra se obavljanjem djelatnosti trgovine, što znači da se OPG koji je obavlja prodaju robe na prodajnom klupi ili štandu na otvorenim prostorima (površinama) suprotno čl. 10. st. 3. i 5. ZT-a, neće moći opravdati s činjenicom da proizvodi izloženi na klupi/štandu nisu namijenjeni prodaji. Dodajemo, da i posebnim propisima, ovisno o vrsti namjene javne površine (npr. komunalnim propisima, propisima kojima se uređuje način i uvjeti korištenja pomorskog dobra i zaštićenih područja prirode) mogu biti propisani dodatni uvjeti kojima OPG također mora udovoljiti da bi na tim mjestima legalno obavljao prodaju.

fizičkim i biološkim opasnostima koje su važne za sigurnost hrane u bilo kojoj fazi pripreme, proizvodnje, prerade, pakiranja, prepakiranja, skladištenja, prijevoza i distribucije hrane. Svrha provođenja postupaka temeljenih na načelima HACCP sustava je uspostaviti interni proaktivni sustav upravljanja opasnostima (kemijskim, biološkim ili fizičkim čimbenicima u hrani s mogućnošću štetnog djelovanja na hranu), kako bi se te opasnosti držale pod kontrolom i kako bi priprema, proizvodnja, prerada, pakiranje, prepakiranje, skladištenje, prijevoz i distribucija hrane bila sigurna.

²⁶ Preduvjetni programi su strukturalni, higijenski i drugi zahtjevi koje subjekt u poslovanju s hranom mora ispuniti te aktivnosti koje mora provoditi, a koji su potrebni za održavanje higijene u cijelom lancu hrane.

²⁷ Nar. nov., br. 79/08., 113/08., 43/09., 130/17., 114/18., 47/20., 134/20. i 143/21.

²⁸ Pravilnik o načinu obavljanja zdravstvenih pregleda osoba pod zdravstvenim nadzorom (Nar. nov., br. 116/18.) i Pravilnik o načinu i programu stjecanja potrebnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti hrane (Nar. nov., br. 116/18.)

7.2.1. Uvjeti za prodaju na otvorenom propisani propisima o trgovini

ističemo...

OPG može prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda obavljati na štandovima i kupama izvan tržnica na malo, putem kioska i prodajnog automata te prigodnom prodajom na **javno prometnih površinama** – samo na onim mjestima koja svojom odlukom odredi predstavničko tijelo grada ili općine, a na **površinama koje imaju pristup s javno prometne površine** – samo na onim mjestima za koje je predstavničko tijelo grada općine ili grada dalo odobrenje.

Dakle, za prodaju na javno prometnim površinama sukladno ZT-u nije potrebno posebno odobrenje, ali se prodaja smije obavljati samo na onim mjestima koja su u tu svrhu određena odlukom predstavničkog tijela općine/grada. U tom smislu, može se zaključiti da je odluka o prodajnim lokacijama zakonom propisani uvjet (*conditio sine qua non*) bez kojeg se prodaja na javno prometnoj površini na tom području ne može obavljati. Stoga, ako predstavničko tijelo općine/grada odluku nije donijelo, na području te općine/grada ne može se obavljati prodaja na prodajnim klupama/štandovima, putem kioska i/ili prodajnih automata, kao niti prigodna prodaja.²⁹

Međutim, za prodaju robe na površinama koje nemaju karakter javno prometne površine (npr. privatne površine fizičkih i pravnih osoba, uključujući dvorišta i/ili poljoprivredna zemljišta OPG-a) ako je do njih osiguran pristup s javno prometne površine, tada se prodaja na tim površinama može obavljati samo na onom mjestu za koje je predstavničko tijelo općine ili grada, na zahtjev nositelja i/ili člana OPG-a izdalo (lokacijsko) odobrenje. Pravilnikom o MTU je propisano da prije izdavanja lokacijskog odobrenja za obavljanje prodaje na klupama i štandovima i prigodnom prodajom na površini koja ima pristup s javno prometne površine, općina odnosno grad, mora osigurati prostorije za zdravstveno-sanitarne potrebe na udaljenosti od najviše 100 m.

Stoga, OPG i za prodaju proizvoda OPG-a na prodajnoj klupi ili štandu i/ili prodajnom automatu i/ili kiosku postavljenom na prostoru poljoprivrednog gospodarstva (dvorištu, poljoprivrednom zemljištu) na koje se pristupa neposredno s javno-prometne površine, mora od predstavničkog tijela općine/grada na području kojeg se ta površine nalazi, ishoditi lokacijsko odobrenje. Međutim, lokacijsko odobrenje nije potrebno, kada se navedeni prodajni objekti nalaze na poljoprivrednom zemljištu OPG-a koji nema neposredan pristup s javno-prometne površini, niti u slučaju ako OPG prodaju obavlja u proizvodnim i/ili stambenim i/ili skladišnim prostorima na poljoprivrednom gospodarstvu.

7.2.2. Uvjeti za prodaju na otvorenom prostoru sukladno drugim propisima

Pojedine općine i gradovi mogu **odlukama o komunalnom redu ili nekom drugom odlukom kojom se uređuje način korištenju javnih površina** propisati dodatne uvjete za korištenje javno prometne površine u svrhu obavljanja prodaje te s tim u svezi propisati obvezu ishođenja pojedinačnog akta (rješenja, dozvole, suglasnost) nadležnog upravnog odjela te općine/grada (npr. odjela za komunal-

²⁹ Mišljenje Ministarstva gospodarstva Kl. 330-01/15-01/25, Urbr. 526-05-01/11-15-02 od 25.1.2015. i Kl. 330-01/15-01/93, Ur.br. 526-05-01/1-14-02 od 25.3.2015.

ne ili imovinsko pravne poslove) ili uvjetovati prodaju sklapanjem ugovora o zakupu prodajnog prostora i/ili plaćanje zakupnine u propisanom jednokratnom ili ugovorenom iznosu. Također, općina ili grad može propisati i obvezu plaćanja poreza na korištenje javne površine u skladu s odredbama Zakona o lokalnim porezima.³⁰

Ako se prodaja izvan prodavaonica obavlja na **površinama uz javne i nerazvrstane ceste** (npr. odmorištima, ugibalištima, okretištima i dr.) tada se cestovno zemljište može koristiti u skladu s uvjetima propisanim Zakonom o cestama³¹ i Pravilnikom o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnoj cesti.³² Prema tim propisima, pravna osoba koja upravlja javnom cestom (autocestom, državnom cestom, županijskom cestom i lokalnom cestom) odnosno koncesionar može povjeriti cestovno zemljište na korištenje pravnim i fizičkim osobama radi obavljanja pratećih djelatnosti (u koje se ubraja i prodaja robe na štandovima i klupama na odmorištima cesta) ugovorom o korištenju cestovnog zemljišta ili na druge zakonom dozvoljene načine, pri čemu su te osobe dužne plaćati naknadu za korištenje cestovnog zemljišta za obavljanje prateće djelatnosti.

Ako OPG obavlja prodaju svojih proizvoda na **površini koja je pomorsko dobro** (morska obala, plaža), tada na tom prostoru može obavljati prodaju samo uz ishođenje dozvole na pomorskom dobru sukladno Zakonu o pomorskom dobru i morskim lukama³³ i Uredbe o vrstama djelatnosti i visini minimalne naknade za dodjelu dozvola na pomorskom dobru³⁴ (Uredbom su propisani minimalni iznosi godišnje naknade za dodjelu dozvola za djelatnost trgovina na malo izvan prodavaonica). Dozvolu za postavljanje prodajnih objekata na pomorskom dobru izdaje nadležno tijelo općine odnosno grada, a na lučkom području, mjesno nadležna lučka uprava.

Za prodaju na **lučkom području luka u unutarnjim vodama**, OPG treba u skladu s odredbama Zakonu o plovidbi i lukama unutarnjih voda³⁵ od lučke uprave pribaviti rješenje kojim se dopušta obavljanja sporedne gospodarske djelatnosti, koje uključuju i prodaju na štandovima i klupama iz kioska i prigodnu prodaju te plaćati zakupninu u visini koju određuje lučka kapetanija.

Šumsko zemljište u vlasništvu RH kojima gospodari javni šumoposjednik (Hrvatske šume d.o.o), a koje nije privedeno namjeni, Hrvatske šume d.o.o, mjesno nadležna Uprava šuma, može, do privođenja šumskog zemljišta namjeni, davati u zakup (najduže na rok od 10 godina) za postavljanje štandovima i prodajnih klupa te kioska gotove konstrukcije građevinske (bruto) površine do 15 m² za obavljanje prodaje sukladno čl. 59. Zakona o šumama³⁶ i Uredbe o zakupu šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske³⁷ (postupak davanja u zakup šumskog zemljišta javni šumoposjednik provodi putem javnog poziva za prikupljanje ponude, a na temelju odluke Povjerenstva za provedbu javnog poziva).

Korištenje **površina na zaštićenom području prirode**³⁸ (osim u strogom rezervatu) u svrhu obavljanja prodaje robe moguće je uz uvjete propisane Zakonom o zaštiti prirode³⁹ (uz ishođenje konce-

sijskog odobrenja te obvezu plaćanja novčane naknade u skladu s Pravilnikom o koncesijskim odobrenjima na zaštićenom području).⁴⁰

OPG mali proizvođač poljoprivrednog sadnog materijala bez obveze upisa u Upisnik dobavljača poljoprivrednog sadnog materijala, prodaju voćnih sadnica, sadnica i presadnica povrća te sadnica ukrasnog bilja krajnjim kupcima za neprofesionalnu uporabu, smije obavljati samo u okviru lokalne cirkulacije, što podrazumijeva stavljanje sadnica na lokalno tržište koje je određeno područjima općine u kojoj se nalazi mjesto proizvodnje OPG-a malog proizvođača i područjem općina koje s njom graniče.

7.3. Posebni uvjeti za pokretnu prodaju putem teretnog motornog vozila

Ako OPG pokretnu prodaju svojih proizvoda obavlja putem teretnog motornog vozila, ono mora biti prilagođeno za moguću prodaju asortimana proizvoda koji je predmet prodaje iz vozila, a motorno vozilo mora biti tehnički ispravno i registrirano sukladno posebnim propisima kojima se uređuje sigurnost prometa na cestama.⁴¹ Pokretna prodaja putem teretnog motornog vozila može se obavljati na javno prometnim površinama samo uz uvjete propisane odlukom predstavničkog tijela grada ili općine na čijem se području pokretna prodaja obavlja. Ako općina i grad svojom odlukom nije propisala uvjete za pokretnu prodaju, tada se na njenom području pokretna prodaja ne može ni obavljati.⁴² I u ovom slučaju je to zato, jer je predmetna odluka neophodan uvjet koji mora biti ispunjen kako bi se pokretna prodaja mogla na području te jedinice lokalne samouprave legalno obavljati.

7.4. Posebni uvjeti za prodaju proizvoda putem interneta

Prodaja putem interneta smatra se oblikom prodaje robe izvan prodavaonice te ujedno oblik elektroničkog poslovanja koje se ostvaruje na način da se proizvodi nude i na zahtjev kupca naručuje putem interneta. Ponuda i prihvata te druga očitovanja volje poduzeta elektroničkim putem, primljena su kada im korisnik odnosno kupac može pristupiti.

ističemo...

U slučaju kada OPG prodaje svoje proizvode na daljinu putem interneta, potrebno je u Upisnik OPG-a kao dopunsku djelatnost upisati „Usluge informacijskog društva“.

Pružanje usluga informacijskog društva, odgovornost davatelja usluga informacijskog društva (OPG-a) te pravila u vezi sa sklapanjem ugovora u elektroničkom obliku propisani su Zakonom o elektroničkoj trgovini (dalje: ZET).⁴³ Pod **uslugom informacijskog društva** u smislu ZET-a smatra se usluga koja se uz naknadu pruža elektroničkim putem na individualni zahtjev korisnika, a posebno Internet prodaja robe i usluga, nuđenje podataka na Internetu, re-

30 Nar. nov., br. 115/16., 101/17., 114/22., 114/23. i 152/24.

31 Nar. nov., br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 02/14., 110/19., 144/21., 114/22. i 133/23.

32 Nar. nov., br. 78/14. i 43/20.

33 Nar. nov., br. 83/23.

34 Nar. nov., br. 16/24.

35 Nar. nov., br. 144/21.

36 Nar. nov. br. 68/18., 115/18., 89/19., 32/20., 145/20., 101/23. i 36/24.

37 Nar. nov., br. 55/19.

38 Zaštićena područja prirode u RH su: strogi rezervat, nacionalni park, posebno rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture.

39 Nar. nov., br. 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.

40 Nar. nov., br. 9/21.

41 Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Nar. nov., br. 67/08., 48/10.–Odl. Ust.s., 74/11., 80/13., 158/13.–Odl.Ust.s., 92/14., 64/15., 108/17., 70/19., 42/20., 52/22., 114/22., 133/23. i 145/24.), Pravilnik o tehničkim pregledima vozila (Nar. nov., br. 16/18., 63/19., 11/20., 100/22. i 4/25.) i dr.

42 Mišljenje Ministarstva gospodarstva Kl. 330-01/15-01/25, Ur.br. 526-05-01/11-15-02 od 25.1.2015. i Kl. 330-01/15-01/93, Ur.br. 526-05-01/1-14-02 od 25.3.2015.

43 Nar. nov., br. 173/03., 67/08., 36/09., 130/11., 30/14. i čl. 27. Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19.10.2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Nar. nov., br. 32/19.).

klamiranje putem Interneta, elektronički pretraživači, te mogućnost traženja podataka i usluga koje se prenose elektroničkom mrežom, posreduju u pristupu mreži ili pohranjuju podatke korisnika.

Bitna obveza OPG-a pružatelja usluga informacijskih usluga odnosi se pružanje općih informacija iz čl. 6. ZET-a koje moraju biti stalno istaknute na mrežnoj stranici OPG-ovog web shopa, te pružanje informacija iz čl. 12. ZET-a, koje OPG kao davatelj usluga informacijskog društva mora pružiti krajnjem kupcu (potrošaču) prije sklapanja ugovora.⁴⁴ OPG je obavezan mogućem korisniku usluga, prije sklapanja ugovora putem interneta, osigurati tehnička sredstva za prepoznavanje i ispravljanje pogrešnog unosa podataka u poruku prije njezine predaje ili slanja.

Ugovori o prodaji proizvoda sklopljeni s potrošačima putem interneta, u smislu ZZZP-a smatraju se ugovorima sklopljenim na daljinu, na koje se, u pogledu obveze pružanja predugovornih informacija (koje moraju biti dostupne na mrežnoj stranici web shopa OPG-a prije sklapanja ugovora) te ispunjavanje formalnih pretpostavke pri sklapanju i raskidu ugovora na daljinu, primjenjuju odredbe glave III. ZZZP-a. Sadržaj predugovornih informacija propisan je čl. 60. ZZZP-a, formalne pretpostavke pri sklapanju ugovora na daljinu s potrošačima uređeno je odredbama čl. 72. do 78 ZZZP-a, a uvjeti za jednostrani raskid ugovora sklopljenih na daljinu od strane potrošača te prava i obveze ugovornih strana s tim u svezi kao i isključenje prava potrošača na jednostrani raskid ugovora na daljinu, odredbama čl. 79. do 86 ZZZP-a.

8. Radno vrijeme prodajnih objekata OPG-a

Radno vrijeme u djelatnosti trgovine uređeno je odredbom čl. 57. ZT (st. 1 do 4 propisana su ograničenja i zabrane rada prodajnih objekata, a st. 5. do 7. propisni su izuzeci od propisanih ograničenja i zabrane), koje se primjenjuje i na OPG-ove kada svoje proizvode prodaju na neki od ZT-om dopuštenih načina.

8.1. Prodajni objekti OPG-a na koje se primjenjuju ograničenja radnog vremena

Ograničenje tjednog radnog vremena i rada nedjeljom te zabrana rada prodajnih objekata blagdanom, primjenjuje se na OPG koji: a) neprehrambene proizvode i/ili predmete opće uporabe proizvedena na svom gospodarstvu prodaje na štandovima i klupama na tržišnicama na malo i na tržišnicama na veliko; b) poljoprivredne, prehrambene i neprehrambene proizvode prodaje na klupama i štandovima unutar trgovačkih centara, ustanova i sl., te na javno prometnim površinama i površinama koje imaju pristup s javno prometne povr-

šine; c) obavlja prodaju proizvoda OPG-a putem kioska, pokretnom prodajom i prigodnom prodajom koja nije organizirana povodom odražavanja javnih manifestacija i sajmova, nego iz drugih razloga (npr. izložbenu prodaju ili drugu prigodnu prodaju organizira OPG ili skupina proizvođača iz određenog sektora poljoprivredne proizvodnje). U takvim slučajevima, OPG može raditi u pojedinom prodajnom objektu (prodajnoj klupi/štanu, kiosku) do najviše najviše 90 sati tjedno, koje samostalno raspoređuje od ponedjeljka do subote, s time da je prodajni objekt (prodajni štand, klupa, kiosk) nedjeljom i blagdanom zatvoren. Iznimno, OPG može, za svaki prodajni objekt (klupu/štanu, kiosk) odrediti 16 radnih nedjelja tijekom kalendarske godine, kada može raditi dnevnom radnom vremenu do najviše 15 sati dnevno (OPG ne može za radnu nedjelju odrediti onu koja pada na dan blagdana.). U onom tjednu u kojem OPG u prodajnom objektu radi nedjeljom, ukupan fond tjednog radnog vremena tog prodajnog objekta (od 90 sati) povećava se za 15 sati te iznosi 105 sati, koji OPG prema vlastitoj odluci raspoređuje na dnevna radna vremena u razdoblju od ponedjeljka do nedjelje. Za svaku radnu nedjelju, nositelj OPG-a mora voditi evidenciju o radnoj nedjelji u pisanom ili elektroničkom obliku.

8.2. Obavljanje prodaje bez ograničenja radnog vremena

Odredbe čl. 57. st.1. do 4. ZT-a kojima se propisuje ograničenje radnog vremena prodajnih objekata kao i zabrana rada blagdanom, ne primjenjuje se na otkup primarnih (nepretrađenih) poljoprivrednih proizvoda OPG-a, kao niti u slučajevima kada OPG: a) svoje poljoprivredne (ne i ostale) proizvode prodaje na klupama i štandovima na tržišnicama na veliko i na tržišnicama na malo; c) obavlja prodaju poljoprivrednih, prehrambenih i neprehrambenih proizvoda na klupama i štandovima ili putem kioska koji se nalaze unutar: željezničkih i autobusnih kolodvora, zračnih luka, luka otvorenih za javni promet, luka unutarnje plovidbe, bolnica, prostora kulturnih i vjerskih ustanova, centara za posjetitelje odnosno interpretacijskih centara, nautičkih marina, kampova i na proglašenim zaštićenim područjima prirode; d) obavlja prodaju svojih poljoprivrednih, prehrambenih i neprehrambenih proizvoda u proizvodnim i prodajnim objektima (klupi/štanu, kiosku) koji se nalaze na prostoru OPG-a; e) prodaju poljoprivrednih, prehrambenih i neprehrambenih proizvoda OPG-a putem: prodajnih automata, prigodnom prodajom (ali samo ako se ista organizira na sajmovima i javnim manifestacijama prema odluci općine/grada) te prodajom na daljinu (putem telefona, TV i radio prodaju, prodaju putem kataloga i internet prodaju).

U svim prethodno navedenim iznimkama, OPG može obavljati prodaju svojih proizvoda u vlastito određenom radnom vremenu ili vremenu objekta odnosno područja na kojem se nalaze (npr. trgovačkog centra, zaštićenog područja prirode, prigodne prodaje).

ističemo...

Odredbom čl. 27. st.3. Zakona o OPG-u izriječno je propisano da OPG nije dužan isticati početak i završetak radnog vremena OPG-a, niti prilikom prodaje vlastitih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda proizvedenih na OPG-u.

⁴⁴ Opće informacije moraju sadržavati: ime i prezime nositelja OPG-a ili naziv i sjedište OPG-a; ostale podatke o OPG-u na temelju kojih kupac može brzo i nesmetano stupiti s njim u vezu, uključujući elektroničku adresu putem koje je moguće uspostaviti izravan kontakt; broj MIBPG-a gospodarstva i podatke o rješenju o upisu u Upisnik OPG-ova; naziv i sjedište te e-mail adresu inspekcija nadležnih za provedbu službenih kontrola nad radom OPG-a (npr. tržišna i poljoprivredna inspekcija Državnog inspektorata); PDV ID porezni broj OPG-a (ako je isti obveznik PDV-a). Ako OPG prikazuje cijene, one moraju biti jasno i nedvosmisleno naznačene, a posebno se mora naznačiti jesu li u prikazane cijene uključeni troškovi dostave, ostali manipulativni troškovi, porez i drugi troškovi koji na bilo koji način utječu na prikazanu cijenu. Informacije prije sklapanja ugovora o kupoprodaji putem interneta moraju sadržavati: različite stupnjeve koji slijede u postupku sklapanja ugovora; ugovorne odredbe; opće uvjete poslovanja ako su sastavni dio ugovora; jezike ponuđene za sklapanje ugovora; kodeksi postupanja u skladu s kojima postupaju davatelji usluga i informacije o tome kako se ti kodeksi mogu pregledati elektroničkim putem (npr. kodeks proizvođača voća i povrća).

9. Obveze OPG-a prilikom prodaje svojih proizvoda

Prilikom prodaje proizvoda proizvedenih na OPG-u, OPG se mora pridržavati svih obveza propisanih odredbama ZT-a, a kada proizvođač OPG-a prodaje na malo, tada se, prema ZZP-u smatraju trgovcima te se na njih primjenjuju obveze propisane tim Zakonom. Uz navedeno, OPG je dužan pridržavati se i drugih obveza propisanih posebnim propisima ovisno o načinu prodaje i prodajnom asortimanu (npr. propisa o označavanju i kakvoći hrane), jer u protivnom nositelj OPG-a snosi prekršajnu odgovornost. U nastavku, dajemo prikaz najvažnijih obveza kojih se OPG mora pridržavati prilikom prodaje svojih proizvoda.

9.1. Isticanje naziva OPG-a

OPG mora vidljivo istaknuti naziv OPG-a u punom ili skraćenom sadržaju kako je upisan u Upisnik OPG-ova i to na adresi sjedišta OPG-a i na izdvojenom pogonu u kojem obavlja djelatnost prodaje (na prodajnom štandu ili klupi, kiosku, pokretnom vozilu, automatu). Kod internet prodaje, OPG naziv ističe na web stranici svog web shopa.

9.2. Isticanje uvjeta prodaje i pridržavanje istaknutih uvjeta

OPG može potrošačima odobravati prodajne uvjete u odnosu na pojedine proizvode (npr. za jabuke sorte Idared) ili za skupinu proizvoda (npr. za svo voće koje nudi na prodaju) ili pojedinim skupinama potrošača (npr. umirovljenicima) ili za pojedine oblike plaćanja (npr. za gotovinsko plaćanje). Ako OPG potrošačima odobrava uvjete prodaje, dužan je iste jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti na prodajnom objektu (kiosku, štandu, klupi, pokretnom vozilu, prodajnom automatu, na mrežnoj stranici svog web shopa) te se tih uvjeta pridržavati.

9.3. Isticanje cijena i pridržavanje istaknutih cijena

9.3.1. Isticanje cijena u redovnoj prodaji

OPG mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti iznos maloprodajne cijene (dalje: MPC)⁴⁵ i cijene za jedinicu mjere (dalje: CJM)⁴⁶ proizvoda koje prodaje i to na proizvodu ili na prodajnom mjestu proizvoda, a uz te cijene, ne smije isticati druge cijene, osim u slučaju posebnih oblika prodaje (sniženja, akcijske prodaje, rasprodaje i dr.). Za nepretpakirane proizvode⁴⁷ na njihovom prodajnom mjestu ističe se samo CJM. Na pretpakiranim proizvodima iz čl. 8.st.1. Pravilnika o načinu isticanja maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda⁴⁸ nije potrebno uz MPC isticati i CJM. Kada su u pitanju proizvodi OPG-a, tada se uz MPC obvezno ističe i CJM na pretpakiranoj hrani, proizvodima za njegu, pranje i čišćenje lica i tijela. Za pretpakirane proizvode obuhvaćene obvezom isticanja MPC i CJM, nije potrebno uz MPC isticati i njihovu CJM ako je ona istovjetna njegovoj MPC

45 Maloprodajna cijena je konačna cijena u službenoj valuti RH za pojedini proizvod odnosno određenu količinu proizvoda, uključujući poreze i druga javna davanja.

46 Cijena za jedinicu mjere je konačna cijena u službenoj valuti RH, za jedan kilogram, jednu litru, jedan metar, jedan četvorni metar ili jedan kubni metar proizvoda ili neka druga jedinica količine koja se općenito ili uobičajeno koristi kod prodaje proizvoda na području RH (npr. tucet, arak, stručak), a koja uključuje poreze i druga javna davanja.

47 Nepretpakirani proizvod je onaj koji je ponuđen na prodaju potrošačima, a nije prethodno zapakiran (u rasutom stanju ili rinfuzi) i koji je izmjeren u nazočnosti potrošača.

48 Nar. nov., br. 117/22.

(npr. u slučaju pretpakirnja od 1 kg, l L, l m, 1 m² i 1 m³), kao niti u slučaju iznimaka propisanih čl.8.st.2. ZT-a (ako: je masa pretpakirane hrane ili predmeta opće uporabe proizvoda manja od 50 g ili obujma manjeg od 50 ml; ako se pretpakirana hrana i predmeti opće uporabe prodaju kao poklon paketi ili kompleti; ako se ti proizvodi prodaju u okviru akcijske prodaje, rasprodaje, sezonskog sniženja ili drugih posebnih oblika prodaje; za kolače, voće i povrće koje se prodaje komadno ili u svežnju i alkoholna pića u pakiranjima do 100 ml. Pravila o isticanju cijena primjenjuju se (i) kod oglašavanja proizvod te prodaje na daljinu (katalogom, internetom).

Ako cijene nije moguće jasno i vidljivo istaknuti na proizvodu ili njegovom prodajnom mjestu zbog ograničenog prodajnog prostora (npr. prodajnoj klupi/štandu, kiosku, pokretnom vozilu, prodajnom automatu, zaslonu pametnog telefona u slučaju prodaje putem interneta) ili se određeni proizvodi prodaju u više dimenzija, boja ili materijala, a zbog opravdanih razloga (poput prostornog ograničenja) ne mogu se na prodajnom mjestu izložiti svi proizvodi, tada se cijene mogu isticati na cjeniku, uz naziv proizvoda, koji mora biti vidno istaknut na prodajnom mjestu.

Cijene se ističu u eurima, a uz to se mogu isticati i u drugoj valuti, s time da je za potrošače mjerodavna cijena istaknuta u eurima.

Primjer isticanja cijene za nepretpakirane i pretpakirano proizvodi:

JABUKA IDARED 1 kl.
1,80 € / kg

JABUKA IDARED I KL. (1,50 kg)
3,00 € / kom. 2,00 € / kg

9.3.2. Isticanje cijene kod posebnih oblika prodaje

OPG može provoditi posebne oblike prodaje, pod kojima se smatra prodaja proizvoda po cijenama nižim od cijene istog proizvoda u redovnoj prodaji, a obuhvaća, među ostalima, akcijsku prodaju, rasprodaju, sezonsko sniženje, prodaju robe s greškom i prodaju robe kojoj istječe rok uporabe, kao i prodaju pod drugim nazivom ako se proizvodi prodaju po cijeni nižoj od cijene u redovnoj prodaji (npr. „Vikend ponuda“).

Akcijska prodaja je prodaja određenih proizvoda po cijeni koja je niža od cijene tog proizvoda u redovnoj prodaji. **Rasprodaja** je prodaja proizvoda po nižoj cijeni u slučaju: prestanka poslovanja OPG-a; prestanka poslovanja u dosadašnjim poslovnim prostorijama; prestanka prodaje određenog proizvoda iz predmeta poslovanja OPG-a; kada je poslovanje OPG-a ozbiljno ugroženo; i u slučaju obavljanja složenijih građevinskih radova unutar ili na poslovnim prostorijama OPG-a. **Sezonskim sniženjem** smatra se prodaja proizvoda po sniženoj cijeni nakon proteka sezone, a odvija se dva puta godišnje i to kao zimsko sezonsko sniženje (započinje od 27. prosinca) i ljetno sezonsko sniženje (započinje od 1. srpnja) te može trajati najdulje 60 dana računajući od datuma početka trajanja svakog sezonskog sniženja. Ako OPG prodaje **proizvod s greškom mora** jasno, vidljivo i čitljivo označiti na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o

prodaji proizvoda s greškom te upoznati potrošača u čemu se sastoji ta greška. Ako se proizvod prodaje po nižoj cijeni od cijene u redovnoj prodaji jer **proizvodu ističe rok uporabe**, OPG mora imati dodatno jasno, vidljivo i čitljivo istaknut krajnji rok uporabe.

Tijekom trajanja posebnog oblika prodaje, OPG mora istaknuti najnižu cijenu koju je OPG primjenjivao za isti proizvod tijekom razdoblja od 30 dana prije provođenja posebnog oblika prodaje (tzv. referentna cijena) i nižu cijenu koju primjenjuje tijekom trajanja posebnog oblika prodaje a koja mora biti niža od referentne cijene. Iznimno, tijekom trajanja sezonskog sniženja OPG može cijene postupno i bez prekida smanjivati pri čemu kao najnižu cijenu uvijek ističe onu najnižu cijenu koju je primjenjivao tijekom razdoblja od 30 dana prije početka provođenja sezonskog sniženja i uz nju posljednju sniženu cijenu. Ako OPG u razdoblju trajanja sezonskog sniženja ne uspije prodati sve proizvode, može nastaviti s prodajom po najnižoj sniženoj cijeni sve do isteka zaliha, ističući isključivo tu cijenu. Pravila o isticanju cijene prilikom provođenja posebnog oblika prodaje (najniža cijena u prethodnih 30 dana i niža cijena primjenjiva tijekom trajanja posebnog oblika prodaje) primjenjuju se na isti način i kod odobravanja popusta na pojedine proizvode ili skupinu proizvoda.

Primjer isticanja akcijske cijene:

BAGREMOV MED 0,70 kg (Akcijska prodaja tijekom studenog)	
MPC :	13,50 €
Najniža MPC:	15,00 €

9.4. Isticanje obavijesti o podnošenju pisanog prigovora potrošača

OPG je dužan omogućiti potrošaču podnošenje pisanog prigovora u svojim poslovnim prostorijama odnosno prodajnom mjestu, putem pošte i elektroničke pošte, a može i putem drugih sredstava mrežne komunikacije koja omogućuju pohranu vremena i sadržaja komunikacije na trajnom mediju (npr. putem Chat-a). Nadalje, OPG treba bez odgađanja u pisanom obliku putem pošte, elektroničke pošte ili putem drugih sredstava mrežne komunikacije, potvrditi primitak pisanog prigovora te odgovoriti na prigovor u roku od 15 dana od dana zaprimanja prigovora, jasno se izjašnjavajući prihvaća li osnovanost prigovora potrošača ili ne. OPG nema obveze postupiti na prethodno opisani način u slučaju usmeno izrečenog prigovora potrošača, ali nema zapreke da po njemu postupi ako smatra da su navodi u usmenom prigovoru opravdani.

ističemo...

OPG mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti obavijest o načinu podnošenja pisanog prigovora u prodajnom objektu (ki-osku, automatu, pokretnom vozilu) odnosno na prodajnom mjestu (štandu, klupi) i na svojoj mrežnoj stranici ako je uspostavljena, te voditi i čuvati evidenciju pisanih prigovora potrošača na trajnom mediju (papiru, DVD-u, CD-u, USB-u, hard discu računala) godinu dana od dana primitka pisanog prigovora potrošača.

9.5. Ispostavljanje računa

Ako je OPG upisan u Registar poreznih obveznik (dalje: RPO), tada je i obveznik ispostavljanja računa za prodaju vlastitih proizvoda, osim u propisanim iznimkama. Iznosi na računu obvezno se iskazuju u eurima.⁴⁹

ističemo...

OPG koji u okviru upisane dopunske djelatnosti obavlja djelatnost prerade vlastito proizvedenih poljoprivrednih proizvoda odnosno obavlja proizvodnju prehrambenih proizvoda ili proizvodi neprehrambene proizvode smatra se po samom zakonu obveznikom poreza na dohodak (to stoga, jer se obavljanje dopunskih djelatnosti na OPG-u ne smatra obavljanjem djelatnosti poljoprivrede) te je obvezan, u roku od 8 dana od početka obavljanja dopunskih djelatnosti upisati se u RPO neovisno o visini ostvarenih primitak, a za prodane proizvode mora kupcu ispostaviti račune.

9.5.1. Ispostavljanje računa kod prodaje na veliko

OPG koji svoje proizvode prodaje na veliko, a upisan je u RPO bilo s osnove poreza na dohodak (bilo da porez na dohodak plaća prema podacima iz poslovnih knjiga ili ga plaća u paušalnom iznosu) ili s osnove poreza na dobit, obvezan je kupcima na veliko ispostaviti račun. Kada je kupac na veliko obveznik javne nabave, OPG obveznik izdavanja računa, obvezan je ispostaviti elektronički račun (eRačun) u skladu s odredbama Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi.⁵⁰ OPG koji je obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, ako izdaje račun drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja se u skla-

⁴⁹ OPG je obveznik poreza na dohodak prema čl. 29. st.3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 128/20., 151/22., 114/23. i 152/24.) ako: a) po osnovi djelatnosti poljoprivrede odnosno od prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju u poreznom razdoblju ostvari ukupan godišnji primitak veći od 10.685,00 € (obveza upisa od 1.1. slijedeće godine); ili b) od prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda u prerađenom stanju (prerađeni poljoprivredni i prehrambeni proizvodi, poput voćnih sokova, džemova, tjestenine, kolača, suhomesnatih proizvoda i dr.) ostvaruje primitke bez obzira na njihovu visinu; ili c) obavlja dopunsku djelatnost na OPG-u, i u okviru koje ostvari primitak bez obzira na visinu tog primitka (to je slučaj kada OPG u okviru upisane dopunske djelatnosti obavlja prodaju vlastito proizvedenih tradicijskih neprehrambenih proizvoda, poput suvenira, rukotvorina, igračaka, drvenih alata, pleterskih i čipkarskih proizvoda, odjeće i obuće i dr.), ili d) je obveznik poreza na dodanu vrijednost.

OPG je obveznik poreza na dobit prema čl. 2. st. 3. i 4. Zakona o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12., 148/13., 143/14., 50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 144/22. i 114/23.), ako: a) u prethodnom poreznom razdoblju ostvari ukupni primitak veći od 1.000.000,00 €; ili b) utvrđuje dohodak na način propisan za samostalnu djelatnost poljoprivrede (i šumarstva) prema Zakonu o dohotku, a izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak.

OPG je obveznik poreza na dodanu vrijednost prema čl. 77. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13., 99/13., 148/13., 158/13., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19., 138/20., 39/22., 113/22., 33/23., 114/23., 152/24. i 52/25.), ako vrijednost isporuka njegovih poljoprivrednih neprerađenih i/ili prerađenih proizvoda prelazi iznos propisan čl. 90. st.1. ovoga Zakona za male porezne obveznika (a to je kada njegovo godišnji promet u tuzemstvu odnosno vrijednost isporuke neprerađenih poljoprivrednih proizvoda prelazi iznos od 60.000,00 € bez PDV-a).

OPG je obveznik fiskalizacije prema čl. 2. st.1.toč.21. Zakona o fiskalizaciji (Nar. nov., br. 89/25.), ako je obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, osim u slučaju propisanih iznimaka.

⁵⁰ Nar. nov. br. 94/18.

du s odredbama Zakona i fiskalizaciji (dalje: ZF)⁵¹ smatra primateljem eRačuna, a ne postoji izuzeće od obveze izdavanja računa, od 1. siječnja 2026. mora izdavati eRačune i provoditi fiskalizaciju izdanih eRačuna. Isto tako, navedeni OPG se smatra primateljem eRačuna. Na sadržaj računa za prodaju na veliko (kada OPG obveznik PDV-a izdaje račun drugom obvezniku PDV-a) primjenjuje se odredba čl. 79. Zakona o porezu na dodanu vrijednost ako je OPG obveznik PDV-a, a ako nije, onda se primjenjuju odredbe čl. 48. st. 5. Pravilnika o porezu na dohodak.⁵² Dodajemo da iznos iskazan na veleprodajnom računu, veleprodajni kupac OPG-u mora isplatiti na njegov račun za plaćanje, a iznimno, do 700,00 € po jednom računu, isplatu može izvršiti u gotovom novcu (čl. 92. st.6. Pravilnika o porezu na dohodak).

Ako OPG svoje poljoprivredne proizvode u neprerađenom stanju prodaje na veliko, a nije obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, otkupljivač je obvezan izdati OPG-u otkupni blok ili skladišnu primku. Dodajemo da u tom slučaju, otkupljivač može OPG-u koji nije porezni obveznik, svotu otkupljenih poljoprivrednih proizvoda platiti u gotovom novcu, ali samo u iznosu manjem od 10.000,00 € (u protivnom, ako je vrijednost otkupljenih 10.000,00 € i veća, otkupljivač mora isplatu obaviti na transakcijski račun).

9.5.2. Ispostavljanje gotovinskog računa kod prodaje na malo

Nositelj OPG-a koji je upisan u RPO obvezan je krajnjem potrošaču ispostaviti gotovinski račun u dva primjerka (jedan za potrošača, drugi zadržava za potrebe knjiženja prometa), a ako je OPG obveznik fiskalizacije dužan je provoditi postupak fiskalizacije izdavanja računa (od 1. siječnja 2026. obvezan je fiskalizirati sve račune, neovisno o načinu naplate). OPG koji prodaje svoje proizvode putem automata, postupak fiskalizacije prodaje putem samoposlužnih uređaja provodi sukladno ZF. Na sadržaj gotovinskog računa OPG-a primjenjuju se odredbe čl. 63. Općeg poreznog zakona,⁵³ a ako je OPG obveznik poreza na dohodak, i odredbe čl. 48. st.5. Pravilnika o porezu na dohodak.⁵⁴ OPG obveznik fiskalizacije mora na svakom električnom naplatnom uređaju ili na drugom vidnom mjestu u zatvorenom poslovnom prostoru (npr. na kiosku, pokretnom vozilu) vidno istaknuti obavijest o obvezi izdavanja računa te obvezi kupca da preuzme i zadrži račun u propisanom obliku i sadržaju koji će biti propisan podzakonskim propisom. Potrošačima se ispostavljanje gotovinskog računa ne smije naplatiti.

51 Nar. nov., br. 89/25.

52 Nar. br. 10/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19., 1/20., 74/20., 1/21., 102/22., 112/22., 156/22., 1/23., 3/23-isp., 56/23., 143/23. i 16/25.)

53 Nar. nov., br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 42/20., 114/22. i 152/24.

54 Prema čl. 63. Općeg poreznog zakona odnosno čl. 48.st.5. Pravilnika o porezu na dohodak, gotovinski račun OPG-a mora sadržavati najmanje ove podatke: broj i nadnevak (datum) izdavanja; tvrtku i OIB izdavatelja računa (OPG-a) te naznaku mjesta ispostavljanja računa odnosno prodajnog mjesta ili poslovnog prostora u odnosu na kojem je obavljena prodaja; količinu i uobičajeni trgovački naziv isporučениh dobara (proizvoda OPG-a); ukupan iznos naknade s uključenim PDV-om (ako je OPG ujedno i obveznik PDV-a), razvrstanim po propisanoj poreznoj stopi te iznos obračunatog PDV-a razvrstanog po stopi PDV-a. OPG obveznik ispostavljanja računa koji se prema ZPDV-u smatra malim porezni obveznikom (to je slučaj kada njegov godišnji promet u tuzemstvu nije bio veći od 60.000,00 €) na računu treba obvezno naznačiti "PDV nije obračunan prema čl. 90. st.1. Zakona o PDV-u". Ako je OPG obveznik fiskalizacije na sadržaj računa primjenjuju se i odredbe čl. 7. ZF-a. Prema toj odredbi, račun mora sadržavati i: vrijeme izdavanja računa (sat i minuta); oznaku operatora (osobe na naplatnom uređaju koja je izdala račun); oznaku i načinu plaćanja (novčanice, kartice, transakcijski račun, ostalo); jedinstveni identifikator računa odnosno JIR (kao potvrdu da je račun ovjeren u Poreznoj upravi); zaštitni kod izdavatelja obveznika fiskalizacije – ZKI (koji predstavlja alfanumerički zapis kojim se potvrđuje veza između obveznika fiskalizacije i izdanog računa) te QR kod.

Gotovinski račun OPG-a obveznika poreza na dohodak, PDV-a i fiskalizacije računa:

OPG VOČKO

Jastrebarsko, Zadruga 7

OIB: 12345678987

Kiosk br. 2

Jastrebarsko, A. D. Starčevića 7

Datum i sat izdavanja: 25.11.2025. u 10,35 s.

Račun br. 5-1-1

Naziv proizvoda	Jed. mj.	Količina	Cijena EUR	Iznos
Krumpir	kg	10	3,00	30,00 €
Djevičansko maslinovo ulje	L	1	15,00	15,00 €
Ukupno EUR				45,00 €

PDV	Osnovica	Iznos
25%	36,00 €	9,00 €

Način plaćanja: novčanice Oznaka operatora: MN

JIR: 7d135lfc-792l-5m36-bo5mr-156klu957es52

ZKI: 1568tesd6924do63014dset51d66d

9.5.3. Iznimke od obveze ispostavljanja računa kod prodaje na malo

OPG koji svoje proizvode prodaje na malo krajnjim potrošačima, a upisan je RPO nema obvezu ispostavljanja računa potrošačima (u tom slučaju nije niti obveznik fiskalizacije), kada poljoprivredne proizvode koje je proizveo na svom poljoprivrednom gospodarstvu prodaje isključivo na neki od načina propisanih čl. 64. Općeg poreznog zakona i to: a) izravno krajnjem potrošaču u proizvodnim objektima u ili na OPG-a; b) na klupama i štandovima na tržnicama na malo; c) na klupama i štandovima na otvorenim prostorima izvan tržnica na malo: na javnim-prometnim površinama—na mjestima koja su u tu svrhu određena odlukom predstavničkog tijela općine/grada na području kojeg se nalazi javna površina; te na drugim površinama koje imaju pristup s javno-prometne površine—na mjestima određenim lokacijskim odobrenjem predstavničkog tijela općine/grada na području kojeg se ta površina nalazi); c) i ako se prodaja obavlja putem automata.

Kao što je prethodno već istaknuto, u svim ostalim prometima u krajnjoj potrošnji, OPG je obveznik izdavanja računa, a ako je obveznik poreza na dohodak ili na dobit, tada je obveznik i fiskalizacije.

9.6. Vođenje propisanih evidencija sukladno i ZT-u

Odredbom čl. 16. ZT-a propisano je da trgovac mora nadležnom inspektoru osigurati podatke o stanju robe u prodajnom objektu na temelju pisanih isprava ili elektroničkog zapisa o nastalom poslovnom događaju iz kojih se može spoznati poslovni događaj (zaduženje, razduženje i cijena). Isprava kojom OPG nadležnom inspektoru osigurava podatke o stanju robe koju prodaje (zaduženju i cijeni) je zaduženje za vlastitu robu, a koja se za vrijeme prodaje mora nalaziti

u prodajnom objektu (kiosku, pokretnom vozilu, na štandu/klupi), a u slučaju prodaje putem automata ili na daljinu (internetom) u sjedištu OPG-a, kako bi bila dostupna na uvid nadležnom inspektoratu na njegov zahtjev.

Primjer isprave o stanju robe (Zaduženje za vlastitu robu):

OPG BORNA I ROKO MIBPG: 123456

Nositelj OPG-a Antonio Marečić OIB: 12345678901

10 450 JASTREBARSKO

Zadružna bb

ZADUŽENJE ZA VLASTITU ROBU br. 10/2025

Datum prodaje: 20.11.2025.

Mjesto prodaje: Prigodna prodaja na manifestaciji Zdrava hrana

R. br.	Naziv proizvoda	Jedinica mjere	Zaduženo	Razduženo (prodano)	Cijena (u €)
1.	Krumpir	kg	300	300	3,00
2.	Djevičansko maslinovo ulje	L	50	45	15,00
3.	Tvrđi punomasni sir	kg	20	18	17,00
4.	Kokošja jaja, kl. A, razred M	kom	200	200	0,20

Pravilnika o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani.⁵⁶ Pojedina kategorije hrane mora biti označena i dodatnim podacima i oznakama propisanim posebnim propisima⁵⁷ koji se odnose na tu hranu (npr. svježe voće i povrće—nazivom sorte, oznakom klase i godinom berbe; sirevi—minimalnim udjelom mliječne masti u suhoj tvari; jaja—oznakom klase, razreda težine, šifrom proizvođača i načinom uzgoja: vina—oznakom kategorije vina, a dobrovoljno i fantazijskim imenom te godinom berbe). Hrana može biti označena i oznakom kvalitete ili izvornosti ili zemljopisnog podrijetla ako su ispunjeni propisani uvjeti za označavanje tim oznakama.

Primjer označavanja nepretpakiranog voća i pretpakiranog povrća:

JABUKA

Sorta: Idared

Klasa: I

OPG BORNA I ROKO

10 450 Jastrebarsko

Zemlja podrijetla: Hrvatska

Godina berbe: 2025.

9.7. Obvezna označavanja proizvoda

Svaki proizvod koji OPG nudi na prodaju mora na ambalaži, privjesnici, naljepnici ili na samom proizvodu biti vidno označen propisanim podacima na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe drugih jezika, kao i uključivanje znakova i piktograma lako razumljivih potrošaču.

Svaka pretpakirana hrana koja se stavlja na tržište mora biti obvezno označena podacima iz čl. 9. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25.10.2011. o informiranju potrošača o hrani (osim u iznimkama propisanim istom Uredbom),⁵⁵ a nepretpakirana hrana (hrana u rasutom stanju) sukladno čl. 5. i 7.

⁵⁵ Pretpakirana hrana sukladno čl. 9. Uredbe (EU) br. 1169/2011 o informiranju potrošača o hrani, mora biti obvezno označena podacima o: nazivu hrane; popisu sastojaka; sastojcima ili pomoćnim tvarima koje uzrokuju alergije ili intolerancije na hranu (ovi podaci moraju biti posebno istaknuti odnosno napisani bojom, fontom ili oblikom teksta različitog od ostalih podataka); količini određenih sastojaka ili kategoriji sastojaka; neto količini hrane; za hranu koja se s mikrobiološkog stajališta smatra brzo kvarljivom (npr. sirevi, mlijeko, jaja) datumu minimalne trajnosti: „Upotrijebiti do”, nakon čega slijedi datum do kojeg se takva hrana mora upotrijebiti budući se nakon tog datuma, ta hrana u smislu čl. 14. st.2. do 5. Uredbe (EZ) br. 178/2002 smatra nesigurnom za ljudsku prehranu), a ostala hrana datumom: „Najbolje upotrijebiti do ... (nakon čega slijedi datum do kojeg hrana sadržava deklariranu kakvoću te se do tog datuma preporuča upotrijebiti); posebnim uvjetima čuvanja i/ili upotrebe – ako je prikladno za pojedinu hranu; nazivu i sjedištu OPG-a koji je hranu stavio na tržište; zemlji ili mjestu podrijetla—ako bi propust takva navođenja mogao krivo navoditi potrošača o pravom podrijetlu ili je za određenu hranu to propisano; uputama za upotrebu—ako bez tog podatka ne bi bila moguća pravilna upotreba hrane; stvarnoj alkoholnoj jakosti po volumenu—za pića s više od 1,2% vol. alkohola; nutritivnoj deklaraciji (podaci o hranjivim vrijednostima hrane tekstualno ili u obliku tablice); oznaci serije ili lota, ako sljedivost hrane nije osigurana drugim komercijalnim dokumentima ili je za određenu hranu to propisano. Pojedine kategorije (vrste) pretpakirane hrane odnosno gdje je to primjenjivo, moraju biti označene i dodatnim podacima (navodima) kako je to navedeno u Prilogu III. Uredbe (EU) br. 1169/2011. Primjerice, podatkom „Pakirano u kontroliranoj atmosferi”, „Sa sladilom/sladilima”, „Sa šećerom/šećerima”, Brzo smrznuta hrana mora biti označena navodima: „Brzo smrznuto” te „Jednom odmrznuti proizvod ne smije se više zamrzavati” uz navođenje datuma smrzavanja.

⁵⁶ Nepretpakirana hrana sukladno čl. 5. i 7. Pravilnika o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani (Nar. nov. br. 144/14., 64/02. i 144/20.), na prodajnom mjestu mora biti označena podacima o: nazivu hrane; dodatnim navodima iz Priloga III. Uredbe br. 1169/2011 gdje je primjenjivo (npr. „Sa sladilom”, „Sa šećerom”); dodatnim navodima iz Priloga VI uredbe br. 1169/2011 za hranu gdje je to primjenjivo (npr. „U prahu”, „Dimljeno”, „Sušeno”, „Konzervirano” i dr.); zemlji ili mjestu podrijetla za: svježe, rashlađeno i smrznuto svinjsko, ovčje i kozje meso te meso peradi, kao i slučaju druge hrane ako bi izostavljen tog podatka moglo dovesti potrošača u zabludu u pogledu stvarne zemlje ili mjesta podrijetla hrane; popisu sastojaka za: konditorske proizvode, smrznute deserte, mesne pripravke, pekarske i slastičarske proizvode; prisutnost alergeni sastojaka ili sastojaka koji izazivaju netoleranciju na hranu (mogu se dati u vidu istaknutog plakata na prodajnom mjestu ili usmeno na zahtjev potrošača, o čemu na mjestu prodaje mora biti vidno istaknuta obavijest); „Upotrijebiti do” datum za nepretpakiranu hranu koja je mikrobiološkog stajališta brzo kvarljiva osim za kolače i pekarske proizvode koji se s obzirom na sastav konzumiraju unutar 24 sata od proizvodnje.

⁵⁷ Npr. svježe voće i povrće mora biti dodatno označena sukladno Uredbi (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17.12.2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i Provedbenoj Uredbi Komisije (EU) br. 543/2011 od 7.6.2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007. za sektore voća i povrća te prerađevine voća i povrća; kokošja jaja, sukladno Pravilniku o tržišnim standardima za jaja (Nar. nov., br. 80/24.); maslinovo ulje u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/2104 od 29.7.2022. o dopune Uredbe (EU) br. 1308/2013 u pogledu tržišnih standarda za maslinovo ulje; mesni proizvodi, sukladno Pravilniku o mesnim proizvodima (Nar. ov., br. 62/18.); meso peradi, Pravilnikom o tržišnim standardima za meso peradi (Nar. nov., br. 63/22.); sirevi, sukladno Pravilniku o sirevima i proizvodima od sireva (Nar. nov., br. 20/09. i 141/13.); pekarski proizvodi i kolači, sukladno Pravilniku o žitaricama i proizvodima od žita (Nar. nov., br. 101/22. i 103/24.); med, sukladno Pravilniku o medu (Nar. nov., br. 109/25.), a unifilomi med, sukladno Pravilniku o kakvoći unifilornog meda (Nar. nov., br. 122/09. i 141/13.); voćni sokovi, sukladno Pravilniku o voćnim sokovima i njima sličnim proizvodima namijenjenim za konzumaciju (Nar. nov., br. 48/13.); jaka alkoholna pića, sukladno Pravilniku o proizvodnji, označavanju, zaštićenim oznakama, stavljanju u promet i službenim kontrolama jakih alkoholnih pića (Nar. nov., br. 76/22.); vino, sukladno Zakonu o vinu (Nar. nov., br. 32/19.), Pravilniku o vinarstvu (Nar. nov., br. 81/22., 75/23., 81/23.—ispr. i 82/24.); Uredbom (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2.12.2021.

Vrsta: **RAJČICA MINI GRAPPOLO**
 Sorta: **TYTY**
 Klasa: **I**
 Kalibar: **30 – 55 mm**
 Pakira i otprema: **OPG BORNA I ROKO**
 10 450 Jastrebarsko
 Jaskanska bb
 Zemlja porijekla: **Hrvatska**
 Godina berbe: **2025.**
 Neto: **500 g**
L 12345

Predmeti opće uporabe koji se stavljaju na tržište moraju biti označeni na način i u sadržaju propisanim Zakonom o predmetima opće uporabe,⁵⁸ kozmetički proizvodi Uredbom (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. 11. 2009. o kozmetičkim proizvodima,⁵⁹ a božićna drvca sukladno s čl. 10. Pravilnika o Upisniku dobavljača božićnih drvaca.⁶⁰ Svi ostali neprehrambeni proizvodi (npr. suveniri, drvene alati, bačve) moraju biti označeni minimalno podacima propisanim čl. 6. ZZZP-a (podacima o: osnovnom obilježju proizvoda u mjeri potrebnoj da bi potrošač mogao donio odluku o kupnji, kao što su naziv proizvoda, tip i model proizvoda, naziv pod kojim se proizvod prodaje, sastav, svojstva i tehnička obilježja proizvoda te naziv OPG-a.

Primjer označavanja neprehrambenog proizvoda i božićnog drvca:

Naziv proizvoda: LUTKA SELJANČICA
Materijal: slama i juta
Visina: 20 cm
Proizvođač: OPG BORNA I ROKO
 10 450 Jastrebarsko,
 Zadržna 7

Zemlja porijekla: Hrvatska
God. proizvodnje: 2025.

Naziv: SREBRNA SMREKA (*Picea pungens*)
Visina: 80–100 cm
Proizvođač: OPG BORNA I ROKO
 10 450 Jastrebarsko, Zadržna 7
 VI. Nada Marečić
OIB: 32145678987
Upisni broj: I/2022/3.66
Porijeklo: Republika Hrvatska
Proizvodnja: 2024.

10. Zabrane OPG-a prilikom prodaje proizvoda

10.1. Zabrana prodaje alkoholnih pića maloljetnicima

OPG ne smije obavljati prodaju alkoholnih pića i drugih pića koja sadržavaju alkohol osobama mlađim od 18 godina, a u/na prodajnom objektu (kiosku, prodajnoj klupi/štanu, pokretnom vozilu, prodajnom automatu, web stranici web shopa) mora vidno istaknuti zabranu o toj prodaji.

10.2. Zabrana nepoštenog trgovanja i nepoštenih poslovnih praksi

Prilikom obavljanja prodaje vlastitih poljoprivrednih proizvoda, OPG-u je zabranjeno nepošteno trgovanje, pod kojim se u smislu čl. 63. ZT-a smatraju radnje OPG-a kojima se radi tržišnog natjecanja povređuju dobri trgovački odnosi. Kada je riječ o OPG-u, osobito se radnjom nepoštenog trgovanja smatra reklamiranje, oglašavanje ili ponude proizvoda upotrebom izraza s kojima se iskorištava ugled drugog OPG-a ili proizvođača ili njegovih proizvoda, ili prodaja proizvoda s oznakama ili podacima ili izgledom koji stvarju ili bi mogli stvoriti zabunu u pogledu izvora, načina proizvodnje, količine, kakvoće ili drugih osobina proizvoda.

Prije, za vrijeme i nakon prodaje svojih proizvoda krajnjim potrošačima, OPG ne smije prema njima primjenjivati nepoštenu poslovnu praksu, budući je primjena nepoštenih poslovnih praksi zabranjena čl. 33. ZZZP-a izričito zabranjena. Poslovna praksa se smatra nepoštena ako je suprotna zahtjevima profesionalne pažnje i ako, u smislu određenog proizvoda, bitno utječe ili je vjerojatno da će bitno utjecati na ekonomsko ponašanje prosječnog potrošača kojemu je takva praksa namijenjena ili do kojeg ona dopire odnosno prosječnog člana određene skupine potrošača (npr. djece ili starije osobe, invalide) na koju je ta praksa usmjerena. Nepoštenom poslovnom praksom smatra se zavaravajuća poslovna praksa (bilo da se javlja u obliku zavaravajućih radnji ili u obliku zavaravajućih propuštanja) kako je definirana i opisana kroz primjere postupaka takvih praksi u odredbama čl. 35. do 37. ZZZP-a, i agresivna poslovna praksa, kako je definirana i opisana kroz primjere postupaka takve prakse u odredbama čl. 38. do 42. ZZZP-a.

11. Zaključak

OPG može obavljati djelatnost prodaje poljoprivrednih proizvoda u neprerađenom stanju temeljem upisa u Upisnik OPG-ova, a prerađene poljoprivredne proizvode, prehrambene proizvode, predmete opće uporabe i ostale neprehrambene proizvode samo ako je njihova proizvodnja upisana u Upisnik kao dopunska djelatnost na OPG-u. Iako OPG ne mora registrirati djelatnost trgovine, svoje proizvode smije prodavati na veliko i na malo samo uz uvjete i na način propisan Zakonom o trgovini i Zakonom o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu pri čemu je dužan pridržavati se obveza i zabrana propisanih tim i drugim zakonima. Ako se OPG ne pridržava propisanih obveza i zabrana, podliježe upravnim mjerama i prekršajnim sankcijama nadležnih inspeksijskih tijela.

58 Nar. nov., br. 39/13., 47/14., 114/18. i 53/22.

59 Uredba se izravno primjenjuje temeljem Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenog 2009. godine o kozmetičkim proizvodima – preinačena verzija (Nar. nov., br. 18/13. i 115/18.).

60 Nar. nov., br. 17/20.